

ВЕСНИК

ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА «НОВА ЗАГОНЕТКА»

ISSN 1820 – 2918

БЕОГРАД, АПРИЛ 2024.

БРОЈ 81

УВОДНА РЕЧ

У овом броју су дати резултати са 11. «Меморијала Србољуба Станковића», представљени су најбољи радови и њихови аутори. Иако је број оригиналних идеја све мањи, што је и разумљиво, ипак је било лепих и вредних састава, па је у Клубу одлучено да се следеће године настави са овим надметањем. Машта и комбинаторика наших енигмата увек су присутни, а то обезбеђује ауторска изненађења и нове домете у стваралачкој сфери. Резултати са овог такмичења су јавно објављени на седници Председништва ЕСС-а одржаној у Коцељеви, на Загонетну суботу, 16. марта, када су најбољима подељене и награде.

Радује што је све више енигматских текстова у рубрици «Међу нама» дневног листа «Политика» и што наше колеге добијају највиша новинарска признања.

Овај број је умножен захваљујући финансијској помоћи клупског члана Мирослава Лазаревића, на чему се Клуб најискреније захваљује.

САДРЖАЈ

	СТРАНА
КЛУПСКЕ АКТИВНОСТИ	
Обавештење члановима Клуба	2
Резултати са 11. «Меморијала Србољуба Станковића»	3 – 13
Седница Председништва	14 – 16
АКТИВНОСТИ ЕСС-А	
Дан енигмата Србије	17
Седница Председништва	18 – 21
ЕНИГМАТСКА ТАКМИЧЕЊА	22 – 27
ИЗ РУБРИКЕ «МЕЂУ НАМА»	28 – 31
НОВЕ КЊИГЕ ЕНИГМАТА	
Лексикон Ратка Стојковића	32
Волим ребус	33
Историја српске енигматике I	34
НОВИНАРСКА ПРИЗНАЊА	35
ЕНИГМАТСКИ НОВИТЕТИ	36
О КВАДРАТИМА 7x7	37 – 39
ИЗ КЛУПСКЕ РАДИОНИЦЕ	40 – 43
СЕЋАЊЕ НА ЖИВОМИРА	
ЈЕВТИЋА	44 – 48
ДОДАТАК: «Сремуш», број 21	I – IV

«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка»
Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд
(11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26)
Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка»
Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић
(телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)

ОБАВЕШТЕЊЕ ЧЛАНОВИМА КЛУБА

У 2023. години, Енигматски клуб «Нова загонетка» имао је 24 члана:

**01. Љубиша БАНОВИЋ, Београд; 02. Војин ВУКШИЋ, Београд;
03. Мирослав ЖИВКОВИЋ, Јагодина; 04. Ново ЗЕКИЋ, Лозница;
05. Крста ИВАНОВ, Бор; 06. Зорица ЈАКОВЉЕВИЋ, Београд;
07. Александар ЈАНКОВИЋ, Крагујевац;
08. Петар ЈОВОВИЋ, Београд; 09. Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ, Београд;
10. Драган ЛОЈАНИЦА, Београд; 11. Драган МАТОВИЋ, Крагујевац;
12. Аница МИЛОШЕВ, Црвенка, 13. Ђорђе ОТАШЕВИЋ, Београд;
14. Момир ПАУНОВИЋ, Панчево; 15. Живота ПЕТКОВИЋ, Равно Село;
16. Томислав ПОПОВИЋ, Београд; 17. Жељко ПРВАНОВ, Панчево;
18. Раденко РАКОВИЋ, Јазак; 19. Драган РИСТИЋ, Сурдулица;
20. Војислав СКОКО, Сечањ; 21. Радомир СТАНОЈКОВИЋ, Врање;
22. Милија СТЕВАНОВИЋ, Београд; 23. Даница СТОЈМИРОВИЋ, Београд
и 24. Ратко СТОЈКОВИЋ, Београд.**

Одлуком клупског Председништва чланарина за 2024. годину износи 1.500,00 динара, што укључује и 500,00 динара чланарине за Енигматски савез Србије. Уколико неко жели да буде само члан Клуба или чланство у ЕСС остварује преко неке друге његове чланице, тада клупска чланарина износи 1.000,00 динара.

До 10. априла 2024. године клупску чланарину за 2024. годину је уплатило 17 љубитеља енигматике:

**01. Војин ВУКШИЋ, Београд, 02. Мирослав ЖИВКОВИЋ Јагодина,
03. Крста ИВАНОВ, Бор, 04. Зорица ЈАКОВЉЕВИЋ, Београд,
05. Александар ЈАНКОВИЋ, Крагујевац, 06. Петар ЈОВОВИЋ, Београд,
07. Катарина КЛИКОВАЦ, Земун, 08. Предраг КРСТИЋ, Београд,
09. Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ, Београд, 10. Драган ЛОЈАНИЦА, Београд,
11. Драган МАТОВИЋ, Крагујевац, 12. Аница МИЛОШЕВ, Црвенка,
13. Ђорђе ОТАШЕВИЋ, Београд, 14. Живота ПЕТКОВИЋ, Равно Село,
15. Раденко РАКОВИЋ, Врдник,
16. Милија СТЕВАНОВИЋ, Београд и 17. Ратко СТОЈКОВИЋ, Београд.**

Молимо да и остали чланови Клуба измире обавезу плаћања чланарине, како би Клуб могао нормално да функционише.

Чланарина се може уплатити на клупски жиро – рачун код **Банке Поштанска штедионица А.Д. Београд: 200 – 2722280101033 – 36** или поштанском упутницом на адресу председника Клуба: **Александар Јанковић, 34202 КРАГУЈЕВАЦ – ГРОШНИЦА, Октобарских жртава 204.**

Београд, 10. април 2024. године

ПРЕДСЕДНИШТВО ЕК «НОВА ЗАГОНЕТКА»

**ЕНИГМАТСКИ
КЛУБ****«НОВА
ЗАГОНЕТКА»**

11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26;
телефон: 011/2131 – 143, 064/9452 – 493, 063/1849 – 061

е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs;

rookie89_416@hotmail.com;

жиро – рачун код Банке Поштанска штедионица А.Д. Београд:

200 – 2722280101033 – 36;

матични број: 17354183, ПИБ: 101673150

Завршено је такмичење на 11. «Меморијалу Србољуба Станковића», у организацији Енигматског клуба «Нова загонетка», које је трајало од 21. јула до 31. децембра 2023. године, а које се одвијало у следећим дисциплинама:

1. Чист словни ребус

(једнословни, вишесловни,
са речима)

**2. Комбиновани
словни ребус**

(са словима, бројевима, знацима,
симболима)

**3. Индирект
у свим варијантама**

(синоним поставке, израз који се логички
наслања на поставку или произилази из
ње, узимање, недостајање или
наглашавање одређених делова синонима
или асоцијације поставке и слично)

У прописаном року за ово надметање пристигло је укупно 60 чистих словних ребуса, 63 комбинована словна ребуса и 98 индиреката, укупно 221 састав. Сви ови радови су публиковани у 80. броју ВЕСНИКА, јануара 2024. године. Један број ових састава, жири је елиминисао из такмичарске конкуренције, јер је садржавао реализацију сличних или истих идеја у раније већ објављеним саставима. Поред тога, у такмичарску конкуренцију нису могли ући ни 6 састава (шифра аутора САВА), пошто се радило о ребусима са сликама, који нису били предмет надметања.

Радове са конкурса који су били у такмичарској конкуренцији оцењивао је следећи жири (сложено по аубучном редоследу презимена):

1. **Александар ЈАНКОВИЋ**, Крагујевац (АЈ),
2. **Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ**, Београд (МЛ),
3. **Драган ЛОЈАНИЦА**, Београд (ДЛ),
4. **Драган МАТОВИЋ**, Крагујевац (ДМ),
5. **Ђорђе ОТАШЕВИЋ**, Београд (ЂО) и
6. **Момир ПАУНОВИЋ**, Панчево (МП).

Начин оцењивања радова и утврђивања коначног пласмана био је следећи: За сваку такмичарску категорију, сваки члан жирија одабирао је, по њему, десет најбољих састава и вредновао их са 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 и 1 поена. Чланови жирија су имали потпуну самосталност у избору радова и њиховог рангирања, па је према томе присутност субјективности била веома могућа. При овоме, чланови жирија, имали су пред собом само саставе и шифре њихових аутора, не знајући ко се иза њих крије.

Због овога је била присутна велика разноликост у оцењивању појединих ребусних радова. За неке чланове жирија битна је била решивост рада, па су предност имале једноставније, углавном, већ виђене конструкције састава, код неких се ценила оригиналност идеје, са можда и натегнутим решењима, док су неки давали предност радовима са малим бројем слова у поставци, а већим бројем слова у решењу.

Уколико је у међувремену жири открио да је још неки од вреднованих радова већ раније објављен (нехотични плагијат), тај састав се избацивао из конкуренције и вредносни поени су се померали навише, због чега је члан жирија, у свом избору, додавао још један рад са оценом 1. Ово значи да је сваки члан жирија одабрао и једанаести, резервни рад.

Коначни пласман за сваку дисциплину добио се простим сабирањем поена свих чланова жирија. У случају истог броја поена, сматрало се да је бољи састав онај који је добио поене од већег броја чланова жирија, а у случају да се ради о истом броју чланова жирија онај, који има већу појединачну оцену. Уколико је и ово идентично, ови радови су делили одговарајући пласман..

Основни циљ овог надметања је даља популаризација и унапређивање предметних такмичарских дисциплина, па то треба тако и прихватити. Неки други састав жирија, сигурно би донео другачије одлуке. Значи, овде се ради о рангирању послатих загонетака на основу појединачних критеријума чланова жирија, а не на основу неких општих правила, која фактички и не постоје.

Зато сви учесници овог надметања могу да се сматрају победницима, јер су дали допринос популаризацији и даљем развоју словних ребуса и индиректата. Због тога се захваљујемо свим учесницима на труду и жељи да се ове загонетке отргну од заборава, да се преко њих покаже сва ширина и лепота енигматског комбиновања. Јасно је, овде се надмећу људи и њихове идеје, а не машине.

Иако изгледа да је велики број идеја за састављање ових загонетака можда већ искоришћен, увек се може наћи и неки нови кључ за градњу оваквих загонетака, а и за већ коришћене идеје, увек се може наћи и нека боља реализација са лепшим и «животнијим» решењима.

Сматрамо да су сви учесници овог надметања показали да су прави заљубљеници у ауторску, маштовиту и комбинаторску енигматику, која није оптерећена калупима и шаблонима, због чега је изазовна и истраживачка. Ово би требало да буде основни циљ у енигматском стваралаштву уопште, јер он вуче ову интелектуалну активност напред.

Није на одмет поново рећи да је ово традиционално двогодишње енигматско надметање, које иде под називом МЕМОРИЈАЛ СРБОЉУБА СТАНКО-ВИЋА, посвећено једном од утемељивача савременог српског словног ребуса, а има задатак популаризације и даљег унапређивања предметних загонетака, које су у савременом енигматском свету доста запостављене и које се у нашој енигматској штампи ретко срећу, јер се ради о енигматским умотворинама које се не могу састављати по шаблону, компјутерским путем, већ је за њих у правом смислу речи потребна инвентивност, маштовитост и комбинаторика, значи, све оно што краси једног оригиналног и доброг састављача загонетака.

Са задовољством можемо констатовати да је и ово надметање имало и међународни карактер, јер су на њему поред српских енигмата, учествовали и загонетачи из окружења, што је још једном показало да су енигмати са ових простора једна велика енигматска породица, која не само да има заједничке корене, већ има и заједничке основе за свој даљи развој.

На овом надметању учествовало је 18 енигмата и то 9 из Србије, 4 из Хрватске, 3 из Републике Српске и из Федерације БиХ и Словеније по 1.

Победник у категорији чистог словног ребуса је **БОЖО МИЉЕВИЋ** из Бања Луке, а у дисциплинама комбинованог словног ребуса и индиректа двоструки победник је **БОЖО РАДИСАВЉЕВИЋ** из Новог Сада, који је уједно и неуспешнији учесник такмичења.

На наредним странама дате су табеле свих радова који су добили поене од стране чланова жирија, из којих се види различитост мерила и укуса оцењивача, што је и очекивано. Такође је за све три такмичарске дисциплине представљено по пет радова који су од стране жирија добили највише поена и њиховим ауторима следе награде у енигматским књигама. За све представљене радове, стиховане асоцијације је саставио Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ.

ОЦЕНЕ ЖИРИЈА ЗА ЧИСТ СЛОВНИ РЕБУС (у конкуренцији 55 састава)

Решење састава	Шифра аутора	АЈ	МЛ	ДЛ	ДМ	ЂО	МП	Укупно	Пласман
ГЛЕ, ВО ЈЕДЕ СНОП	ЛИКА	7	1	10	9	-	-	27	1.
НАСУ ПРОТА ЈЕЛО	МАНЕКЕН	8	-	-	7	7	1	23	2.
САВСКИ НАСИП и НАСПИ ВИСКИ (диребус)	ЗВОНКО	5	10	-	-	-	7	22	3.
ТОЗА ПРАВО ХОДА	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	5	-	-	8	9	22	4.
СИМА ЛОЗАНИЋ	ЗВОНКО	6	-	9	3	-	3	21	5.
И ЗАЗ БУКЕТ УЗИМА	МАЛИ РАДОЈИЦА	10	-	-	10	-	-	20	6.
НЕДА ЛЕКОВЕ УЗИМАЛА	ЗВОНКО	9	-	-	6	3	-	18	7.
АНА КОНТРИРА НАДИ	ЛИКА	-	8	8	-	-	-	16	8.
СВИ СИНЕАСТИ	МИКИ ВЕЈДЕР	4	-	-	5	5	-	14	9.
НАЈГОРЕ ЛЕТО	КОЛЕ	-	-	-	8	-	5	13	10.
ПРОПИ СИМА ИМАЊЕ	МАЛИ РАДОЈИЦА	2	4	-	-	6	-	12	11.
НА КРАЈУ КРАЈЕВА	ГРБ	-	-	2	-	-	10	12	12.
СВЕТИ НАУМ	МАЈЧИНА ДУШИЦА	-	-	4	-	-	8	12	13.
ЗАР ЕДА ЛАЖЕ	ВЕТЕРИНАР 5-4	-	2	-	-	9	-	11	14.
АРОМА ИТАЛИЈЕ	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	9	-	-	1	-	10	15.
ЛУИС ТИНУ ОДАЈЕ	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	-	-	-	10	-	10	16.
СЛОБА ПУТАР	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	-	3	-	-	6	9	17.
УЗУС ЛОВАЦА	ТРАГ	-	-	5	4	-	-	9	18.
МАСАКР НАРОДА	МИКИ ВЕЈДЕР	-	6	-	-	-	2	8	19.
БУНУ ТАРА ДИЖЕ	АЛФА	-	7	-	-	-	-	7	20-21.
ЈЕДНО ТЕ ИСТО	СРБ	-	-	7	-	-	-	7	20-21.
ГОЛОГА РИТА МАДОНА	КО ТО ТАМО ЧИТА	3	3	-	-	-	-	6	22.
СПАРТАНАЦ	ЛИКА	-	-	6	-	-	-	6	23.
ТОПАЗ	ПОП	-	-	-	-	4	-	4	24-25.
ОПИ И НАС ЛОВА	ЛИКА	-	-	-	-	-	4	4	24-25.
УСЛОВ УПИСА	АУТОГРАМ	-	-	-	-	2	-	2	26-27.
ТУРАНДОТ	ЗВОНКО	-	-	-	2	-	-	2	26-27.
С ЛОВОМ СЕИРИМ	БУРЕНЦЕ	1	-	-	-	-	-	1	28-30.
БУСКОПАН	БУСКОПАН	-	-	-	1	-	-	1	28-30.
ПОРАЗ А ТИМА	КОЛАЖ	-	-	1	-	-	-	1	28-30.

**ОЦЕНЕ ЖИРИЈА ЗА КОМБИНОВАНИ СЛОВНИ РЕБУС
(у конкуренцији 62 састава)**

Решење састава	Шифра аутора	АЈ	МЛ	ДЛ	ДМ	ЂО	МП	Укупно	Пласман
СТАРА БАЗА ГРАДА	ФЛОНИВИЛ	-	8	9	9	-	-	26	1.
УБОЈИТИ РАФАЛИ	БУСКОПАН	-	-	6	10	5	-	21	2.
ПОЛОВИ НА БУСОЛИ	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	10	-	-	-	9	19	3-4.
НАШЕ СТАРЕ ДОНАЦИЈЕ	ХАЈДУЧКА ТРАВА	-	9	-	-	-	10	19	3-4.
КО СИНУ СПРЕМА ИМАЊЕ	КО ТО ТАМО ЧИТА	7	-	-	8	-	3	18	5.
НАЧЕ ТИ РИСТО ПИТУ	ФЛОНИВИЛ	8	4	-	2	1	-	15	6.
ТРИЦЕ ЈЕО ВО	ХАЈДУЧКА ТРАВА	3	3	-	5	2	-	13	7.
КУПУС МЕРЕ НАДИ	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	-	-	3	8	2	13	8.
ПОПОВ ЛАКАТ	ХАЈДУЧКА ТРАВА	10	-	3	-	-	-	13	9.
ПРОЦЕНА ТИМА	ХАЈДУЧКА ТРАВА	4	-	-	-	9	-	13	10.
РИН ТИН ТИН	БУСКОПАН	5	-	-	-	-	8	13	11.
ТИПОВИ С ИЛИЦЕ	МИКИ ВЕЈДЕР	6	-	-	-	7	-	13	12.
ОСАМИ СЕ ДАМА	ЛИКА	-	-	8	-	-	4	12	13.
УЗРОК СИ ПИЈЕТЕТА ПИКСИ	САВА	-	7	5	-	-	-	12	14.
УСУ СРЕТО ЏИН	МАЛИ РАДОЈИЦА	-	-	-	-	10	-	10	15-16.
ВОЛИ ПСА ЧОБАН	ПАСТИР	-	-	10	-	-	-	10	15-16.
С ИГМАНА ПОЛАЗЕ ТАКСИЈИ	АЛФА	9	-	-	-	-	-	9	17.
ДОБАР ДОМАЋИН	ЈРБ	-	-	7	-	-	1	8	18.
ДИМИТРИЈЕ БЈЕЛИЦА	ДРАГИ	-	-	-	-	-	7	7	19-20.
САМОДОПРИНОС	ЈРБ	-	-	-	7	-	-	7	19-20.
ЛЕПОТО МОЈА	ЛИКА	-	1	-	-	-	5	6	21.
НАСЕДАМ НА ЕСТЕРИНЕ ФАЗОНЕ	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	-	6	-	-	-	-	6	22-25.
КОКО ГОФ	ДРАГИ	-	-	-	-	-	6	6	22-25.
ПОЛЕТАЊЕ АПОЛА ЈЕ КАРИ РАНО	САВА	-	-	-	-	6	-	6	22-25.
ПОРУБ УШИО БАН	ХАЈДУЧКА ТРАВА	-	-	-	6	-	-	6	22-25.
ОПЕТ ТИ КУЗМА ЛОШ	ФЛОНИВИЛ	-	2	2	1	-	-	5	26.
КРИЗА УНИЈЕ	ЛИКА	-	5	-	-	-	-	5	27.
ДОБАР СТИЛ ДАМА	МИКИ ВЕЈДЕР	-	-	4	-	-	-	4	28-30.
ПРЕДУСЛОВ АТИНЕ	САВА	-	-	-	4	-	-	4	28-30.
СЕНЕГАЛ	ХАЈДУЧКА ТРАВА	-	-	-	-	4	-	4	28-30.
ВЕЛИ КАТЕ: МА ЛАМПИОНИ СУ МАКСИ	САВА	-	-	-	-	3	-	3	31.
БИСТА И СТАТУА (диребус у стрипу)	ДРАГИ	2	-	-	-	-	-	2	32.
УЧЕ СТАЛОНЕА УЛОГУ	ДРАГИ	1	-	-	-	-	-	1	33-34.
ПОЉОПРИВРЕДА	ЈРБ	-	-	1	-	-	-	1	33-34.

ОЦЕНЕ ЖИРИЈА ЗА ИНДИРЕКТ (у конкуренцији 97 састава)

Решење састава	Шифра аутора	АЈ	МЛ	ДЛ	ДМ	ЂО	МП	Укуп- но	Пла- сман
КАП У МОРУ	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	2	1	9	-	9	6	27	1.
«ЕСПУМИСАН» КАПИ (палиндромни)	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	10	-	-	8	-	8	26	2.
КУРТОАЗНА ПОСЕТА	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	8	9	-	5	-	-	22	3.
ПОП У СТИХОВИМА	МИКИ ВЕЈДЕР	-	4	5	2	10	-	21	4.
ВЕЛИКИ МИТОМАНИ	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	6	10	-	3	-	-	19	5-6.
РАЂЕВИНА	ЦЕР	3	6	-	10	-	-	19	5-6.
ВИТЕШКО ДОБА	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	5	7	-	4	1	-	17	7.
ТИМОРСКО МОРЕ	АЛФА	9	-	-	6	-	-	15	8.
КАМИ ЛЕПО ПИШЕ	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	-	-	10	-	4	-	14	9.
УПСАЛА и КЕРАЛА (дииндирект)	АЛЕКС	7	-	-	7	-	-	14	10.
ТОМАС МОР	МАЈЧИНА ДУШИЦА	-	-	2	9	2	-	13	11.
СУДСКА ПРЕСУДА	ЗВОНКО	-	-	3	-	-	9	12	12.
ТАЈНЕ ОДАЈЕ	МИКИ ВЕЈДЕР	-	-	6	-	6	-	12	13.
УСКРАЋИНИ ЦИЉ	МАЈЧИНА ДУШИЦА	-	-	-	-	-	10	10	14.
СТУДЕН У ТОПОЉАКУ	МАЈЧИНА ДУШИЦА	-	-	1	1	-	7	9	15.
КОПАКАБАНА	СТЕНА	-	5	-	-	-	3	8	16.
КАЗАБЛАНКА	АЛЕКС	-	-	8	-	-	-	8	17-19.
СВЕТИ ПЕТАР	МАЈЧИНА ДУШИЦА	-	8	-	-	-	-	8	17-19.
СИЛА ЗАКОНА	ПРОДУЖИ ДАЉЕ	-	-	-	-	8	-	8	17-19.
КАМЕРАЛИЈЕ	ТАНАСИЈЕ ЈЕСЕНКОВИЋ	-	-	4	-	3	-	7	20.
БЕСПОМОЋНОСТ (спунеризам)	АЛЕКС	-	-	7	-	-	-	7	21-22.
УВОД У АНАТОМУЈУ	ВОЛТАРЕН ФОРТЕ	-	-	-	-	7	-	7	21-22.
РЕГЕНЕРАЦИЈА	МИКИ ВЕЈДЕР	-	-	-	-	-	5	5	23-24.
ГОДИНА НОВА	ЦЕР	-	-	-	-	5	-	5	23-24.
ПРОТЕИНУРИЈА	АЛФА	4	-	-	-	-	-	4	25-26.
ПАПИЛОМ	ЛИКА	-	-	-	-	-	4	4	25-26.
СРЕМ (обртајни испуштајни)	МАНЕКЕН	-	3	-	-	-	-	3	27.
ГУТЉАЈ (спунеризам)	ПРОДУЖИ ДАЉЕ	-	-	-	-	-	2	2	28-29.
КЛОПКА ЗА ОСЕ	ТАРЗАН	-	2	-	-	-	-	2	28-29.
ПЕТУНИЈА	АЛФА	-	-	-	-	-	1	1	30-31.
НАПАДАЧИ	ТАРЗАН	1	-	-	-	-	-	1	30-31.

ИДЕНТИФИКАЦИЈА ШИФРИ И БРОЈ РАДОВА УЧЕСНИКА

Р.број	Аутор	Шифра аутора	Бр.радова
1.	АЉОША ВУКОВИЋ, Шибеник, Хрватска	КО ТО ТАМО ЧИТА, ТАРЗАН	1+1+4=6
2.	НЕДЈЕЉКО НЕДИЋ, Угљара, БиХ	МАНЕКЕН	3+0+3=6
3.	АНТУН ЈУРИЋ, Ацамовци, Хрватска	ЖЕЉКИН	3+0+3=6
4.	БРАНИСЛАВ НИКИЋ, Пожаревац	МИКИ ВЕЈДЕР	2+2+5=9
5.	МИОДРАГ ИВАНИШЕВИЋ, Београд	ПОП	6+0+0=6
6.	РАДЕНКО РАКОВИЋ, Врдник	ТАНАСИЈЕ ЈЕСЕНКОВИЋ	1+0+5=6
7.	БОЖО МИЉЕВИЋ, Бања Лука, РС, БиХ	ЛИКА	7+12+4=23
8.	СЊЕЖАНА ШТИМАЦ, Огулин, Хрватска	АЛФА	1+3+10=14
9.	ДАНИЦА СТОЈИМИРОВИЋ, Београд	КОЛЕ	2+1+4=7
10.	ГОЈКО МАНДИЋ, Бања Лука, РС, БиХ	КОЛАЖ, ТАЧНО ТАКО, ПРОДУЖИ ДАЉЕ	2+3+10=15
11.	ДРАГИША ЦЕТИЋ, Гацко, РС, БиХ	АУТОГРАМ, БУРЕТАНА, БУ- РЕНЦЕ, ПАСТИР, СТЕНА, ТРАГ	3+1+2=6
12.	БОРИС НАЗАНСКИ, Загреб, Хрватска	ВЕТЕРИНАР 5-4	1+1+2=4
13.	ЗОРАН РАДИСАВЉЕВИЋ, Нови Сад	БУСКОПАН, ВОЛТАРЕН ФОРТЕ, ФЛОНИВИЛ	2+6+12=20
14.	ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци	АЛЕКС, ДРАГИ, ЗВОНКО,	6+8+16=30
15.	ЈОВАН ВУКОВИЋ, Нова Пазова	ГРБ, ЈРБ, СРБ	6+3+1=10
16.	ВЕРОЉУБ БАБИЋ, Коцељева	САВА, ЦЕР	0+6+6=12
17.	МИЛИЈА СТЕВАНОВИЋ, Београд	МАЈЧИНА ДУШИЦА, МАЛИ РАДОЈИЦА, ХАЈДУЧКА ТРАВА	13+16+11=40
18.	БРАНКО МИЛОВАНОВИЋ, Љубљана, Словенија	БРАНМИЛ	1+0+0=1

18 учесника надметања користило је 35 шифара.

НАЈБОЉЕ ПЛАСИРАНИ САСТАВИ – ЧИСТИ СЛОВНИ РЕБУСИ

1. место

Кад је гладан нема мира,
место гозбе он не бира.
(1,4,2,5,1=3,2,4,4)

Г П

Решење: «Г» лево је, десно «П» –
ГЛЕ, ВО ЈЕДЕ СНОП

Аутор: **Божо Миљевић**

2. место

Попише по једно пиће,
сад долази на ред «иће».
(8,1,2,2=4,5,4)

А ЛО

Решење: Насупрот «А» је «ЛО» –
НАСУ ПРОТА ЈЕЛО

Аутор: **Недјељко Недић**

3. место (диребус)

Од поплава штити људе.
Сипај пиће, па шта буде.
(2,1,1,1,1,2,1,1,1=6,5);
(2,2,1,1,1,1,1,1=5,5)

**В КИ
СП**

Решења:

Са «В», с «К», «И»
на «С» и «П» – САВСКИ НАСИП;
На «СП», и «В» и с «К», «И» –
НАСПИ ВИСКИ

Аутор: **Владимир Шарић**

4. место

Иде кући ведар, чио,
иако је доста пио.
(2,7,1,2,1=4,5,4)

А А
А А
А
А А
А А

Решење: То заправо «Х» од «А» –
ТОЗА ПРАВО ХОДА

Аутор: **Милија Стевановић**

5. место

Старији је наш хемичар,
дипломата, политичар.
(2,4,2,1,1,1=4,7)

НЋ си

Решење:

«СИ» мало за «Н» и «Ћ» –
СИМА ЛОЗАНИЋ

Аутор: **Владимир Шарић**

**НАЈБОЉЕ ПЛАСИРАНИ САСТАВИ –
КОМБИНОВАНИ СЛОВНИ РЕБУСИ**

1. место

Историјско место то је,
знамености има своје.
(1,6,7=5,4,5)

С # (

Решење: «С» тараба, заграда –
СТАРА БАЗА ГРАДА

Аутор: **Зоран Радисављевић**

2. место

Полазећи од слаткиша,
од метака, права киша.
(1,4,2,2,4=7,6)

ТИ..МИСУ

Решење: У боји «ТИ», «РА» фали –
УБОЈИТИ РАФАЛИ

Аутор: **Зоран Радисављевић**

3-4. место

Да два краја компас има,
познато је, брате, свима.
(8,1,1,4=6,2,6)

NaCl $\frac{Б}{2}$ NaCl

Решење:

Половина «Б» у соли –
ПОЛОВИ НА БУСОЛИ

Аутор: **Милија Стевановић**

3-4. место

За чињење добрих дела,
нација је спремна цела.
(2,4,3,2,6=4,5,8)

**ПАПАГАЈИ НАРОД
6**

Решење: На шест, аре до нације –
НАШЕ СТАРЕ ДОНАЦИЈЕ

Аутор: **Милија Стевановић**

5. место

Посед му се блиста, сјаји,
има помоћ у потаји.
(7,5,1,4=2,4,6,5)

COS → и

Решење:

Косинус према «И» мање –
КО СИНУ СПРЕМА ИМАЊЕ?

Аутор: **Аљоша Вуковић**

НАЈБОЉЕ ПЛАСИРАНИ САСТАВИ – ИНДИРЕКТИ

1. место

Кад је нешто врло ситно,
тада оно није битно.
(4,4=3,1,4)

**Зато што је написао
«Утопију», филозофи
скидају . . .**

Решење: . . . капу Мору –
КАП У МОРУ

Аутор: **Зоран Радисављевић**

2. место (палиндромни)

Лек за блаже болести је,
за озбиљне бољке није.
(4,2,4,3=9,4)

**Писац Матавуљ
ненајављено је ушао у
кућно двориште. Срећом,
газда није пустио . . .**

Решење: . . . ипак на Симу псе –
ЕСПУМИСАН КАПИ

Аутор: **Зоран Радисављевић**

3. место

Одавање поштовања,
кад се неком лично клања.
(6,3,2,4=9,6)

**Голман «Реала» решавао
је сет задатака.
Испоставило се да . . .**

Решења:

. . . Куртоа зна по сета –
КУРТОАЗНА ПОСЕТА

Аутор: **Зоран Радисављевић**

4. место

Свештенику праве риме,
поносе се стварно њиме.
(8,5=3,1,9)

**Нисам успео да им се
одупрем.**

Решење: Попустих овима –
ПОП У СТИХОВИМА

Аутор: **Бранислав Никић**

5. место

Дилеме уопште нема,
легенде им главна тема.
(4,4,2,4=6,8)

**Раиконен поручује да
оно баталим.**

Решење: Вели Кими: То мани –
ВЕЛИКИ МИТОМАНИ

Аутор: **Зоран Радисављевић**

Београд, 12. фебруар 2024. године

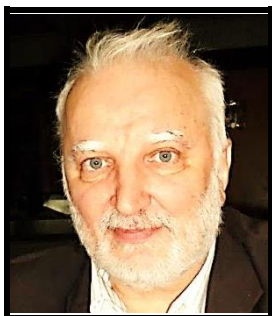
Председништво ЕК «Нова загонетка»

**НАЈУСПЕШНИЈИ ТАКМИЧАРИ
11. «МЕМОРИЈАЛА СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»**

**Најуспешнији
учесник
такмичења**

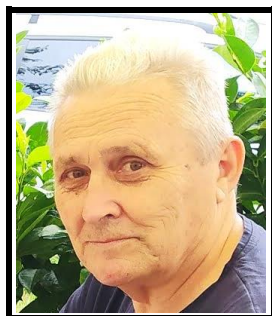
**Зоран
Радисављевић,
Нови сад**

**Милија Стевановић,
Београд**

**Владимир Шарић,
Шимановци**

**Божо Миљевић,
Бања Лука**

**Недељко Недић,
Угљара**

**Бранислав Никић,
Пожаревац**

**Аљоша Вуковић,
Шибеник**

ЗАПИСНИК
СА СЕДНИЦЕ ПРЕДСЕДНИШТВА ЕК «НОВА ЗАГОНЕТКА»
ОДРЖАНЕ 23. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ

**ЕНИГМАТСКИ КЛУБ
«НОВА ЗАГОНЕТКА»**

11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26;
телефон: 011/2131 – 143, 064/9452 – 493, 063/1849 – 061,
е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs;
rookie89_416@hotmail.com;
жирос – рачун код Банке Поштанска штедионица А.Д. Београд:
200 – 2722280101033 – 36;
матични број: 17354183, ПИБ: 101673150

У уторак, 23. јануара 2024. године, од 13,30 до 15,00 часова, у седишту Клуба (Булевар Арсенија Чарнојевића бр. 124 /III /26, Нови Београд), одржана је седница председништва ЕК «Нова загонетка». Седници су присуствовали чланови председништва: **Александар Јанковић** (председник), **Милија Стевановић** (потпредседник), **Мирослав Лазаревић** (члан) и **Драган Лојаница** (члан). У раду је учествовао и **Владимир Шарић**, председник ЕСС. Седница је имала кворум за рад и одлучивање.

Мирослав **Лазаревић** је предложио дневни ред, који је једногласно усвојен:

1. Одавање почести енигматима преминулим између две седнице Председништва;

2. Завршни рачун и стање у благајни;

3. Извештај о раду између две седнице Председништва;

4. Наредни задаци и подела задужења у Председништву.

По појединим тачкама дневног реда констатовано је и закључено следеће:

1. У периоду између две седнице Председништва преминуло је седам енигмата: Вељко **Вујчић**, Душко **Лазич**, Живадин **Јовановић**, Радојица **Јовичић**, Милутин **Тепшић**, Ново **Зекић** и Томислав **Поповић**. Учесници седнице су им одали почаст минутом ћутања.

2. Мирослав **Лазаревић** је предао изводе из банке Александру **Јанковићу**, који има задатак да у фебруару т. г. преда Завршни рачун преко књиговодствене агенције у Каргужевцу.

На рачуну Клуба код *Банке Поштанска штедионица* тренутно је 15.000,00 динара, док је стање готовине у благајни на нули. Констатовано је да клуб функционише и у отежаним финансијским условима.

3. О раду у претходном периоду, који је оцењен као врло добар, Мирослав **Лазаревић** је навео:

3.1. Тежишна активност клуба била је издавачка делатност. Издата су четири ВЕСНИКА ЕКНЗ (бројеви 77, 78, 79 и 80). Од сваког броја ВЕСНИКА ЕКНЗ шест примерака и ПДФ формат гласила се предаје Народној библиотеци Србије, што реализују Драган **Лојаница** и Мирослав **Лазаревић**. У ВЕСНИКУ ЕКНЗ штампају се као додаци: ГЕН (Гласило нишких енигмата) и СРЕМУШ (Билтен ЕК «Срем» из Пећинаца). У ВЕСНИКУ ЕКНЗ приказују се енигмати из региона и њихово стваралаштво. Издавање ВЕСНИКА ЕКНЗ је отежано због недостатка финансија, јер чланарина није довољна да покрије и ове трошкове. Умножавање броја 80 омогућио је донацијом Војин **Вукшић**. Позвани су чланови клуба да сарађују у ВЕСНИКУ ЕКНЗ, као и на сајту ЕСС и блогу ЕКНЗ.

3.2. Клуб је био издавач за следеће књиге:

- ИСПУЊАЉКЕ (аутори Мирослав **Лазаревић** и пок. Владета **Тривунац**);
- ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, први део (аутори Мирослав **Лазаревић** и Јован **Вуковић**);
- ЗНАЊЕ КРОЗ РАЗОНОДУ (аутор Драган **Лојаница**).

Клуб је узео учешћа и у припреми монографије 70 ГОДИНА ЕНИГМЕ (аутори Јован **Вуковић**, Крста **Иванов** и Марјан **Радаковић**) и био један од суиздавача.

Поред тога, Ратко **Стојковић**, члан ЕКНЗ, издао је књигу о Удружењу енигмата «Вук Караџић», чији је био дугогодишњи члан.

3.3. Клуб није имао организовану сарадњу, све је препуштено индивидуалном раду. На сцени су часописи затворени за ширу сарадњу, што је посебно дошло до изражаја после гашења НОВОСТИ ЕНИГМЕ.

3.4. Успешно је реализован 11. «Меморијал Србољуба Станковића». Приспели радови су објављени у ВЕСНИКУ ЕКНЗ бр. 80. У току је жирирање радова, а резултати ће бити објављени у Веснику ЕКНЗ бр. 81. Став председништва ЕКНЗ је да се и даље негује ауторска загонетка.

3.5. ЕКНЗ је учествовао на 22. Сусретима енигмата Србије у Каћу (у августу 2023. године), али није имао екипу за такмичења. Клуб је учествовао и на Сајму књига у Београду са традиционалном манифестацијом дружења енигмата на штанду београдске АЛМЕ.

4. Наредни задаци и подела задужења:

а. Наставити са издавањем Весника ЕКНЗ. За уређивање и техничку припрему ВЕСНИКА и издавачку делатност у целини задужен је Мирослав **Лазаревић**.

б. За представљање клуба у електронском виду, одржавање блога ЕКНЗ и пребацивање докумената у ПДФ формат задужен је Драган **Лојаница**.

с. Једногласно је донета одлука **да чланарина за 2024. годину буде 1.500,00 динара**; од чега клубу остаје 1.000,00 динара, а Енигматском савезу Србије се прослеђује 500,00 динара. Чланови који имају други матични клуб,

плаћају само 1.000,00 динара. Чланарину слати Александру **Јанковићу** или уплатити на текући рачун клуба.

d. За вођење благајне клуба задужен је Александар **Јанковић**.

e. У току године, до наредних Сусрета енигмата Србије, штампати ЧЕТРНАЕСТОСЛОВНИ ЕНИГМАТСКИ РЕЧНИК, чији су аутори Александар **Јанковић** и Драган **Матовић**. Такође, планира се да у овој години буде завршена и друга књига ИСТОРИЈЕ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ аутора Мирослава **Лазаревића** и Јована **Вуковића**.

После званичног дела, настављен је разговор на енигматске теме.

Крагујевац, 26. јануар 2024.

Записник водио:

Александар Јанковић

Председавао на седници:

Мирослав Лазаревић

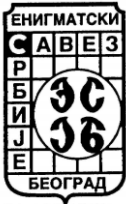
Овај Записник је објављен и на блогу ЕК «Нова загонетка», као и на сајту Енигматског савеза србије.

Присутни на седници Председништва ЕКНЗ

Слева надесно: Александар Јанковић, Драган Лојаница,
Владимир Шарић, Милија Стевановић и Мирослав Лазаревић

ЕНИГМАТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ

22410 Пећинци, Слободана Бајића 1,
 Културни центар Пећинци (седиште код АПР – а),
 Жиро – рачун код ОТП банке, Београд –
 пословница Пећинци: 325 – 9500600039099 – 26,
 Матични број: 07453337, ПИБ: 102597970.
 Председник: Владимир Шарић, 22310 Шимановци,
 Прховачка 2, телефони: 022/480 – 211; 065/9999 – 212,
 Е – mail: vlagor5149@gmail.com;
enigmatskisavezsrbije@gmail.com
 Web Site: www.ess.org.rs

ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ

Поводом **Дана енигмата Србије 21. фебруара**, који је ове године падао у среду, Енигматски савез Србије је објавио следећу анаграмну честитку (аутор Владимир **Шарић**):

МАГНЕТ И НАДА

Пре 15 година на Деветим сусретима енигмата Србије у Вршцу (9 – 11. октобар 2009), једногласно је прихваћен предлог да се 21. ФЕБРУАР прогласи за ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ.

1820. године када је Димитрије **Давидовић** у свом ЗАБАВНИКУ, штампаном у Бечу објавио прве српске ауторске загонетке непознатог аутора, ЗАГОНЕТНА СУБОТА као симбол народног загонетања, падале је 8, односно 21. фебруара. Тако је направљена веза између народног и ауторског загонетања, па је 21. ФЕБРУАР узет за ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ, без обзира што је наредних година ЗАГОНЕТНА СУБОТА носила неки други датум, јер је она увек била везана за Васкршње празнике.

Пошто 21. фебруар пада у различите дане у недељи, такође је одлучено да се ДАН ЕНИГМАТА свечано обележава скуповима и такмичењима на дан када те године пада ЗАГОНЕТНА СУБОТА, која је била у основи за одређивање ДАНА ЕНИГМАТА СРБИЈЕ.

Пошто ове године ЗАГОНЕТНА СУБОТА пада у суботу 16. марта, тада ће се у Коцељеви, у организацији Енигматског клуба ВАЉЕВО и Енигматског савеза Србије, одржати седница Председништва ЕСС–а, када ће се свечано обележити ДАН ЕНИГМАТА СРБИЈЕ и јубилеј Енигматског клуба ВАЉЕВО (40 година постојања) и донети одлуке о организацији 23. СЕС–а и Отвореног првенства Србије у састављању загонетака.

Председник ЕСС–а
 Владимир Шарић

ОДРЖАНА ЧЕТВРТА СЕДНИЦА ПРЕДСЕДНИШТВА ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

У просторијама Винарије РАНКОВИЋ, у Коцељеви је 16. марта ове године (на Загонетну суботу) одржана 4. седница Председништва Енигматског савеза Србије од како је 2021. године одржана изборна Скупштина ЕСС–а. Присутни су били: Радомир МАТИЋ (ЕК «Бор»), Бранислав НИКИЋ, Јовица и Михаило ДИНЧИЋ (ЕК «Браничево» – Пожаревац), Верољуб БАБИЋ, Воја ДОДЕВСКИ, Драган БЕРМАНОВИЋ и Милосав МАРЈАНОВИЋ (ЕК «Ваљево»), Сретен ПЕРИЋ (ЕК «Изазов» – Лозница), Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ (ЕД «Др Ђорђе Натошевић» – Сомбор), Александар ЈАНКОВИЋ и Драган МАТОВИЋ (ЕК «Нова Загонетка» – Београд), Славко БОВАН, Вања ТОМАШЕВ и Добривој ЈЕРИНКИЋ (ЕК «Кикинда»), Владимир ШАРИЋ, Гордана ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ и Иван ШАРИЋ (ЕК «Срем» – Пећинци). Одсутни су били чланови ЕК «Ниш» и УЕ «Вук Караџић» (Београд). Од 12 чланова Председништва присутно је 10 чланова или њихових замена, тако да је постојао кворум.

Минутом ћутања одата је пошта преминулим енигматима: Томиславу ПОПОВИЋУ, Нову ЗЕКИЋУ, Есаду ЛУКОВИЋУ и Миодрагу СЕОВИЋУ.

О Дану енигмата Србије, који се празнује 21. фебруара већ 15 година, а обележава на Загонетну суботу, говорио је председник ЕСС–а Владимир ШАРИЋ.

Радно Председништво на седници су чинили Владимир ШАРИЋ (председавајући), Радомир МАТИЋ (потпредседник ЕСС–а) и Верољуб БАБИЋ (записничар). Усвојени су предложени Дневни ред и записници са друге и треће седнице Председништва ЕСС–а.

Извештај о раду и финансијски извештај за претходни период поднео је председник Владимир ШАРИЋ у писаној форми и уз образложење. Извештаји су једногласно усвојени.

Одлучено је да 5. Отворено првенство у састављању загонетака за 2024. годину организује ЕК «Нова загонетка», а да координатор буде Александар ЈАНКОВИЋ. Прво коло: Меморијал Нова ЗЕКИЋА (састављање укрштених речи), распис 1. априла – траје до 15. маја, жирирање током маја; Друго коло: Меморијал Томислава ПОПОВИЋА (састављање анаграма), распис 15. априла а траје до 31. маја; жирирање током јуна; Треће коло: Меморијал Момира ВУЧЕНОВИЋА (састављање ребуса), распис 15. маја а траје до 30. јуна; жирирање током јула; Четврто коло: Меморијал Николе ЧД ПЕШИЋА (састављање стихованих загонетака осим анаграма), распис 15. јуна а траје до 31. јула; жирирање током августа.

23. Сусрети енигмата Србије ће се одржати од 25. до 27. октобра ове године у хотелу «Престиж» у Параћину са ценама пансиона: 3.200 динара у трокреветној соби; 3.400 динара у двокреветној соби и 4.000 динара у једнокреветној соби. ЕК «Ниш» се задужује да припреми теме за састављање анаграма, загонетака и ребусе за решавање. Оквирни програм 23. СЕС–а ће се објавити накнадно после разматрања предлога који су изнети на седници. Планира се и одржавање Скупштине ЕСС–а за време 23. СЕС–а у Параћину.

У овој години планира се издавање два броја ГЛАСНИКА, помоћ у штампању енигматских књига (ОБЗОРЈЕ С ДЛАНА и МИР СТАРИНА Гордане ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ; ЧЕТРНАЕСТОСЛОВНИ ЕНИГМАТСКИ РЕЧНИК Александра ЈАНКОВИЋА и Драгана МАТОВИЋА; ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ – други део, Мирослава ЛАЗАРЕВИЋА и Јована ВУКОВИЋА) и евентуално АДРЕСАР ЕНИГМАТА. Водила се дискусија око издавања енигматског часописа, који би наследио «Новости енигму», али је закључено да то за сада није могуће.

У свечаном делу седнице најпре су уручени трофеји за НАЈРЕБУС године са блага РЕБУСИ Бранислава НИКИЋА. Победнички трофеј уручен је Браниславу НИКИЋУ за ребус године: ОДА РАДОСТИ ЈЕ НАМА МИЛА (од ара до стијена мамила), док су медаље добили Божо МИЉЕВИЋ и Славко БОВАН (за друго место) и Емилија БУЊАЦ (за треће место);

Александар ЈАНКОВИЋ је у име ЕК «Нова загонетка» уручио награде у енигматској литератури најбољим учесницима на 11. «Меморијалу Србољуба Станковића»: Зорану РАДИСАВЉЕВИЋУ – најуспешнијем учеснику (прво и друго место у комбинованом словном ребусу и прво, друго, треће и пето место у индиректу); Божи МИЉЕВИЋУ (прво место у чистом словном ребусу); Недјељку НЕДИЋУ (друго место у чистом словном ребусу); Владимиру ШАРИЋУ (треће и пето место у чистом словном ребусу); Милији СТЕВАНОВИЋУ (четврто место у чистом словном ребусу и треће – четврто место у комбинованом словном ребусу); Аљоши ВУКОВИЋУ (пето место у комбинованом словном ребусу) и Браниславу НИКИЋУ (четврто место у индиректу).

Поводом јубилеја 40 година рада и постојања Енигматског клуба ВАЉЕВО (основан 19. октобра 1983. године као ЕК БРАНКОВИНА, а од 8. јуна 2008. године носи садашње име) кратак историјат је дао Драган ЂЕРМАНОВИЋ. Јубиларну повељу председнику Воји ДОДЕВСКОМ уручио је Владимир ШАРИЋ. Јубиларну повељу за 15 година рада Енигматског клуба ИЗАЗОВ (основан 14. новембра 2009. године – наследник Енигматске секције РКУД ВИСКОЗА из 1974. године која је реактивирана 21. јануара 1983. године) председнику Сретену ПЕРИЋУ уручио је Владимир ШАРИЋ.

Специјалну повељу за енигматско издаваштво добили су: Јован ВУКОВИЋ, (ЕНИГМА – 70 ГОДИНА и ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, први део), Крста ИВАНОВ (ЕНИГМА – 70 ГОДИНА), Марјан РАДАКОВИЋ (ЕНИГМА – 70 ГОДИНА),

Ратко СТОЈКОВИЋ (ТРИДЕСЕТ ПЕТ ГОДИНА УДРУЖЕЊА «ВУК КАРАЦИЋ») и Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ (ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, први део). Повељу за животно дело добили су: Марјан РАДАКОВИЋ и Славко БОВАН. Јубиларну повељу за 70 година енигматског стваралаштва добио је и Никола ПЕТКОВСКИ.

Под тачком разна дата је информација да је Јован ВУКОВИЋ добио ЗЛАТНО ПЕРО, велико новинарско признање Друштва новинара Војводине на чему му Председништво ЕСС–а честита. Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ је најавио такмичење које ће организовати 15. маја, поводом Међународног дана анаграма. До краја марта Јовица ЈОВИЧИЋ, син преминулог Радојице ЈОВИЧИЋА, ће покушати да одјави УЕ «Вук Караџић» у АПР–у, док ће се чланови потом изјаснити да ли ће ово удружење наставити рад као секција. Дато је обавештење о заоставштини Радојице ЈОВИЧИЋА и Живадина ЈОВАНОВИЋА, чије породице то чувају.

На крају седнице Драган ЂЕРМАНОВИЋ је предложио да се 2025. године обележи 40 година постојања Енигматског савеза Србије, јер је оснивачки скуп одржан за време 17. Сусрета загонетача Југославије у Ваљевоу 21. септембра 1985. године, што је прихваћено.

Свечаном ручку присуствовао је Немања ПРОТИЋ, заменик председника општине Душана ИЛИНЧИЋА, коме су дата обавештења о раду Енигматског савеза Србије и о енигматици као стваралаштву.

Владимир Шарић

**Присутни на седници Председништва ЕСС–а у Коцељеви,
16. марта 2024. године.**

Са седнице Председништва

Са доделе признања

ПРВО КОЛО ПЕТОГ ОТВОРЕНОГ ПРВЕНСТВА СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА ЗА 2024. ГОДИНУ

Поштовани љубитељи енигматике,
Енигматски савез Србије организује **5. ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА**. Кроз четири кола биће надметање у састављању више врсти загонетака: класичних укрштених речи, анаграма, ребуса и стихованих загонетака:

Прво коло: Меморијал Нова Зекића – састављање класичних укрштених речи;
Друго коло: Меморијал Томислава Поповића – састављање анаграма;
Треће коло: Меморијал Момира Вученовића – састављање ребуса;
Четврто коло: Меморијал Николе ЧД Пешића – састављање стихованих загонетака осим анаграма.

У првом колу, које се одржава под именом «Меморијал Нова Зекића» (у знак сећања на врсног састављача укрштеница), задатак је да се састави укрштеница на димензије 19x15 (брuto – са пољима за обројачавање), односно 18x14 нето. Рад не садржи изрез за слику.

Укрштеница мора да садржи тематске појмове:
НОВО ЗЕКИЋ и барем један од његова три најчешћа псеудонима: ЗЕНОН ТРЕЋИ, РАНЧА МОЋНИ или БЕН КРОТЕР.

Сваки учесник Првенства може да пошаље највише три рада. Укрштенице треба припремити као што је уобичајено, са навођењем извора за мање познате појмове. Појмови да спадају у *лексички корпус српског језика*, фонетски, на екавици. Тако припремљене укрштенице (без описа), са именом, презименом и адресом аутора, пошаљите на мејл координатора Александра Јанковића:

rookie89_416@hotmail.com

или на адресу: **Александар Јанковић, Октобарских жртава 204, 34202 Крагујевац – Groшница**, најкасније до 15. маја 2024. године.

Чланови жирија биће накнадно одређени.

Учесник Првенства који у сва четири кола освоји највише бодова биће првак Србије у састављању загонетака за 2024. годину. Победник ће бити проглашен на овогодишњим Сусретима енигмата Србије, а награде ће добити и другопласирани и трећепласирани учесник, као и три најуспешнија такмичара у сваком појединачном колу. Сви учесници ће добити захвалницу Енигматског савеза Србије.

Свим учесницима Првенства Србије у састављању загонетака Енигматски савез Србије жели добру забаву и успешне резултате

1. април 2024. год. ПРЕДСЕДНИШТВО ЕНИГМАТског САВЕЗА СРБИЈЕ

13. MEMORIЈАЛ «ЂУРО КНЕЖЕВИЋ»

У знак сећања на Ђуру Кнежевића, једног од највећих мајстора за анаграме, Енигматски клуб «Кикинда» расписује традиционални конкурс за чист анаграм на тему:

НЕКРОПОЛА ИЗ РАНОГ БРОНЗАНОГ ДОБА У МОКРИНУ (37 слова)

ПРОПОЗИЦИЈЕ:

1. Од задатих слова треба да склопите чист анаграм (иста слова у поставци и решењу).
2. Учесници могу послати неограничени број анаграма, али за конкуренцију треба са одаберу највише ТРИ састава.
3. Језик – српски, екавица.
4. Анаграми се потписују пуним именом и презименом и адресом аутора.
5. Рока за слање анаграма је 10. 05. 2024. године, на
е – mail: slavkobovan@yahoo.co.uk
6. Анаграми се могу послати и као SMS **на тел. 063/8941 – 064**, или поштом **на адресу: ЕК «Кикинда», Гаврила Принципа 11, 23300 Кикинда.**
7. Најбољи анаграм биће награђен пехаром и новчаном наградом од 5.000,00 динара.

Укључите се и подржите ово такмичење које негује сећање на драгог колегу.

Срећно свима.

Кикинда, 20. 03. 2024.

ПРЕДСЕДНИШТВО ЕК «КИКИНДА»

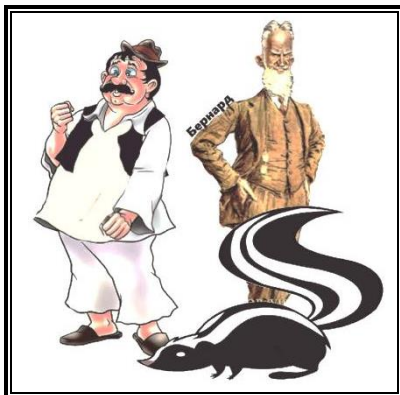
СА БЛОГА ЗА ЛЈУБИТЕЉЕ РЕБУСА БРАНИСЛАВА НИКИЋА

rebusi.blogspot.com

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА ЈАНУАР 2024.

Аутор: Божо МИЉЕВИЋ

Све дође на наплату (2, 5, 2, 3, 5 = 5, 4, 1, 7)

ДОПАО РАШО И ЗАТВОРА (до паора, Шо иза твора)

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА ФЕБРУАР 2024.

Аутор: Божо МИЉЕВИЋ

Слаба видљивост на стадионима (3, 4, 3, 7, 4 = 5, 2, 8, 6)

МАГЛА ЈЕ ПРЕКРИЛА ТЕРЕНЕ (маг лаје пре крилате Рене)

СА БЛОГА ЗА ЉУБИТЕЉЕ РЕБУСА БРАНИСЛАВА НИКИЋА

rebusi.blogspot.com

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА МАРТ 2024.

Аутор: Божо МИЉЕВИЋ

Ребус у стрипу – Нервира је музика (1, 6, 3, 5 = 5, 4, 6)

СМЕТА МАМИ СВРКА (с метама мис вирка)

plas-man	rebus	autor	I Faza	Aljoša Vuković	Vladimir Šarić	Zoran Milunović	Nikola Petkovski	Boris Nazansky	Ejub Semić	zbir
1.	11093. Smeta mami svirka (s metama mis virka)	B. Miljević	9	4	3	1	3	2	3	25
2	11094. Ko koči talente? (Koko čita lente)	B. Miljević	5	3		2	4	4	5	23
3	11096. Našle muštikle domarke (na šlemu štikle do marke)	E. Bunjac	7		5			5	4	21
4.	11035. Ukop Talijana (u Kopta Ilijana)	E. Bunjac	6	5		5			2	18
5.	11073. Gita Ristu vodi (gitarist u vodi)	B. Nikić	9		1	4	2			16
6.	11074. Napor tijela (na porti jela)	B. Nikić	8	2		3		1	1	15
7.	11098. Presija licemera (pre sijalice Mera)	E. Bunjac	7	1	2			3		13
8.	11066. Toplija nastala klima (top, lija na staklima)	D. Prašelj	5		4		1			10
9.	11044. Tanke smišljaš ti (tank Esmi šljašti)	B. Dubovski	5				5			10

23. ЕНИГМАТСКА КОЛОНИЈА У СОМБОРУ

На овогодишњој 23. Енигматској колонији, од 8. до 9. јуна у Сомбору у хотелу BARCODE, биће по седми пут одржан «Меморијал четири М», у знак сећања на истакнуте чланове ЕД «Др Ђорђе Натошевић» који више нису са нама (а свима је М почетно слово презимена – Радислав Маринковић, Томислав Мунишић, Стеван Миљевић и Милан Милин).

На 7. «Меморијалу четири М» биће држана четири такмичења, која су на неки начин повезана са поменутиим енигматима:

- **Насловни анаграми** (традиционално такмичење које је осмислио Радислав Маринковић);
- **Турнир «Бројке и слова»** (квиз у коме је био сјајан Томислав Мунишић);
- **Квизовка** (игра коју је волео Стеван Миљевић);
- **Турнир у решавању ребуса** (једна од специјалности Милана Милина).

Наравно, колонисти неће заборавити ни драгог колегу Милутина Тепшића, редовног учесника ове манифестације, који их је прошле године прерано напустио. У знак сећања на њега расписана су два састављачка конкурса.

1. «МЕМОРИЈАЛ МИЛУТИН ТЕПШИЋ»

У знак сећања на Милутина Тепшића, једног од највећих мајстора за магичне квадрате, Енигматско друштво «Др Ђорђе Натошевић» организује конкурс, а задатак је саставити магични квадрат 7x7 који мора садржати слова **Т, Е, П, Ш, И, Ћ**.

Рок за слање квадрата је **1. јуни**, а радови се шаљу електронски на мејл:

enigmatoka2020@gmail.com.

Сваки такмичар може да пошаље највише три магична квадрата, а три најбоља састава наградићемо књигама на 23. ЕНИГМОКОЛОНИЈИ.

2. АНАГРАМНИ КОНКУРС

Енигматско друштво «Др Ђорђе Натошевић», поводом овогодишње ЕНИГМАТСКЕ КОЛОНИЈЕ, расписује анаграмни конкурс на задану тему.

Саставите чист анаграм од следећих слова:

ЕНИГМАТИЧАР, БРАВАР И КУГЛАШ МИЛУТИН ТЕПШИЋ

Рок за слање анаграма је **1. јуни**, а радови се шаљу електронски на мејл:

enigmoteka2020@gmail.com.

Сваки такмичар може да пошаље највише три анаграма, а три најбоља састава наградићемо књигама на 23. ЕНИГМОКОЛОНИЈИ.

Жељко Димовић

АНАГРАМНИ КОНКУРС ПОВОДОМ МЕЃУНАРОДНОГ ДАНА АНАГРАМА

Поводом МЕЃУНАРОДНОГ ДАНА АНАГРАМА (МДА) 15. маја, организоваће се на интернет блогу ШМЕК наградни конкурс у састављању анаграма. Задатак такмичара је да пошаљу чист анаграм на српском језику на тему:

ПЕТНАЕСТИ МАЈ – МЕЃУНАРОДНИ ДАН АНАГРАМА

Радови се шаљу до 10. маја на мејл:

zradisavljevic@yahoo.com,

а ретулатати ће бити објављени на блогу ШМЕК:

chessandpuzzles.blogspot.com.

Организатор МДА, новосадски велемајстор анаграма Зоран Радисављевић, током 15. маја на блогу ШМЕК ће приредити и два турнира у решавању анаграма. Први турнир је на програму од 17,00 – 20,00 часова и решавају се анаграми на енглеском језику, а на другом турниру, од 20,30 – 23,30 одгонетају се анаграми на српском језику.

Поред овога, на програму МДА ће бити и Анаграмни изазов, тако што ће тема за анаграмирање бити постављена на блогу 14. маја у 23,59. Такмичари ће имати на располагању 24 сата да пошаљу што квалитетнији анаграм, такође на мејл: zradisavljevic@yahoo.com.

Међународни дан анаграма одржава се на рођендан аустралијског психијатра Ларија Браша (1948 – 2017), који је био оснивач популарног сајта *Anagrammy Awards*.

Свим учесницима МДА организатор жели добру забаву, а најбоље такмичаре очекују новчане награде, енигматска литература и књиге из белетристике.

Зоран Радисављевић

Краљица загонетки у „Политици”

Вредној 120. годишњици „Политике” и српска енигматика са разлогом може да изрази признање и захвалност што је током протеклих година учинила за афирмацију и популаризацију енигматике (загонетарства), посебног умног стваралаштва, о којем је својевремено први уредник „Енигме”, а касније новинар слављеника Петар Стојановић рекао да је енигматика филигранско новинарство. Зна се да је „Политика” почела да објављује укрштене речи (проглашене краљицом загонетки”) 2. марта 1933. године. Укрштене речи у овом листу најављене су чланком под насловом „Укрштене речи” у десетом броју „Политике за децу”, што се сматра једним од првих теоријских прилога о енигматици у нашој штампи. За пример читаоцима дата је мања укрштеница са првом водоравном речју „Косово” – Поље у Старој Србији где се водила битка с Турцима, а ето, та реч и у 21. веку никако да се потисне у други план.

Не зна се ко је текст написао, да ли Бранислав Цветковић Брана, десетак година главни енигматски сарадник овог додатка, или можда сам директор листа Владислав Сл. Рибникар, који је састављао укрштене речи како је евидентирано у монографији „Политика – мит, хроника, енциклопедија”, где пише: „У предратним бројевима ’Политикиног Забавника’ укрштенице је правио лично Владислав Рибникар.” Зна се да је и старији Владислав Рибникар, оснивач „Политике”, још у листу „Српче” 1884. покушао да објављује загонетке. Уредник му је у

нашој пошти упутио овај савет: „Влад. Риб. Јагодина: Ово није добро, вецбај се, па ће доцније бити боље”. И било је. Прве укрштене речи објављене у „Политици” 2. марта 1933. носиле су број 1 и до данас, уз прекиде излажења, објављена су 39.054 састава. Други светски рат прекинуо је излажење листа, па се „Политика” поново јавља крајем октобра 1944, али без укрштених речи, које се појављују 18. новембра 1952. под новим бројем 1 (лик с „пречагама”, а касније са црним пољима, без потписа аутора. Осамдесетих година прошлог века састави се потписују, али се поново уклања име аутора, а сада се објављују у организацији компјутерског „аутора”). Да укрштене речи нису нижеразредни умни рад има више примера. Зна се да је писац Владимир Набоков саставио прву савремену укрштеницу у Русији. Такође се зна да је француски писац Тристан Бернар 1925. у Паризу основао „Академију укрштених речи”. А наш недавно преминули писац Милован Данојлић објавио је књигу укрштених магичних квадрата. И није им пала круна с умних књижевних глава. Напротив. „Политика” 1979. покреће свој први енигматски лист „Политика Мозаик”, који се после изашлих 125 бројева гаси 1981. године, али опстаје у листу под тим именованим енигматским додатком до 1990, када се рађа нови енигматски лист „Хупер”, који се 1999. преображава у два издања „Енигматика” и „Разбибрига” на ћирилици са све већим бројем читалаца.

Јован Вуковић

Београд, субота, 2. март 2024. године

понедељак,
18. март 2024. године

МЕЂУ НАМА

Редакција задржава право
на скраћење и опрему
свих објављених прилога.
Рукописи се не враћају.
Текстове шаљите на адресу:
ПОЛИТИКА (Међу нама)
Трг Политика 1
11103 Београд
или електронским путем
на адресу:
medjunama@politika.rs

ВИШЕСТРУКА КОРИСТ ОД УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Напис «Краљица загонетки у Политици», нашег угледног новинара и енигмате Јована Вуковића, објављен 2. марта у рубрици «Међу нама», подстакао ме је да подсетим на немали значај загонетак – посебно краљице загонетки – укрштених речи. Чак и на њено понегде неоправдано потцењивање.

За почетак, указујем најпре на напис «Решавам укрштене речи да не заборавим српски језик», објављен у «Политици» 3. септембра прошле године, у рубрици «Читаоница» – Мој живот у иностранству (свако поштовање за наслов). Ауторка М. Ј. – наводи да већ пет година живи на северу, да је научила тамошњи језик, али да има проблем да неке речи преведе на наш језик, па (цитирам): «У општој паници да заборављам српски решавам укрштене речи често и тешим се да не знам оне речи које нисам ни раније знала». Као дугогодишњи енигмата осетио сам задовољство читајући наведени напис. Схватио сам да укрштене речи добијају још један, немали значај. Код наших људи у расејању, којих има позамашан број, доприносе и да се не заборави наш језик. Узимам за право да читаоце подсетим на неспорну, позитивну улогу енигматике, посебно укрштених речи. Већ је одавно назначено (а то је и научно доказано) да решавање загонетак

представља својеврсну «гимнастику ума». Наиме, била је основана стручна група која је проучавала значај решавања математичких задатака, укрштеница и других загонетак и утврдила постојање повољног утицаја на човеково ментално здравље. То би била само једна, можда и најважнија, позитивна страна. Познато је да укрштенице презентирају решавачима актуелне истакнуте наше и стране личности (личности «у тренду»), али их, исто тако, упознају или подсећају на значајне датуме, односно чувају од заборава значајне (и мање значајне) наше или стране личности из области науке, културе, уметности, политике, спорта . . . (ко би, на пример, знао за глумицу Иту Рину, за многе књижевнике, сликаре, композиторе . . . чија дела остају за сва времена, за бивше наше и стране светске шампионе и рекордере). Решавачи могу сазнати за многе, до тада њима мање познате или непознате градове и места, друге, како географске, тако и појмове из осталих природних и друштвених наука, неке већ лепе али заборављене речи и сл. Сада имају и улогу у очувању (и упознавању) српског језика у расејању.

Наведено састављачима укрштеница намеће «обавезу» да обрате пажњу на избор речи које укрштају. Посебно оних основних – најдужих. Наравно, скоро увек ће се наћи опис (дефиниција) за неку реч чије решење, на први поглед, решавачу изгледа потпуно непознато и нерешиво. Међутим, то су углавном речи од пар слова, а решење треба да се само «појави» – решењем других, познатих појмова.

Позитивне стране решавања укрштених речи свакако су један од разлога што скоро 90 одсто писаних медија (новина, часописа) у свету има енигматску рубрику. Такође, многе наша дневне новине имају недељне енигматске додатке од десетак страна, са обиљем енигматских задатака. Последњих година и поједини сајтови.

А власник, уредник или неко од сарадника «Политике», још пре деведесет година, међу првима је схватио да укрштене речи представљају не само пуку забаву и да не служе за «убијање времена», већ и да доносе извесну корист решавачу, па је укрштеницу уврстио у лист «Политика» – први на овим просторима. Од тада па до данашњих дана. И наредних, без сваке сумње.

Ратко Б. Стојковић

Прве укрштене речи у „Политици“

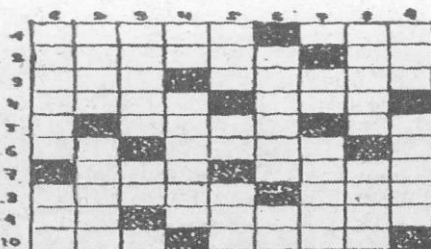
Пре извесног времена у овој рубрици су објављена два написа о енигматици, посебно о укрштеним речима. Аутори су моје колеге и познаници, дугогодишње енигмате, с којима се у друштву бавим овим племенитим хобијем још од средњошколских дана.

Ево сада још једног прилога. То је лик прве укрштенице објављене у „Политици“ 2. марта 1933. године. Аутор није познат, а може да се претпостави да је неки новинар или уредник из листа. Укрштеница делује скромно, али је за почетак прихватљива.

У ратно време „Политика“ није излазила, по ослобођењу је наставила излажење, а укрштене речи су поново почеле да се објављују 18. новембра 1952. године. И од тада до данас непрекидно. Иначе решавање укрштеница је лака, пријатна и корисна забава. Уз то и јефти-

Укрштене речи

Број 1

Лик прве укрштенице објављене у „Политици“ 2. марта 1933. године

на, пошто су цене енигматских листова сасвим скромне. За нешто мање или више од 100 динара, имате разоноду која може да траје и више дана. И поред кризе која је захватила штампане медије, новине и часописе, се даље излази велики број енигматских листова, што може да се види на новинским киосцима који су искићени њима као божићна јелка.

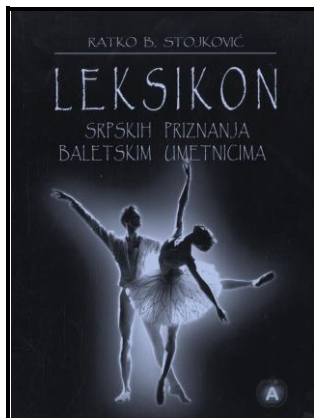
Популарност енигматике је у „Политици“ одавно уочена, па се поред свакодневне укрштенице суботом штампа и енигматски додатак на 16 страна. А „Политика а. д.“ издаје два енигматска листа, „Енигматику“ и „Разбригу“, с квалитетним загонеткама и вишегодишњем стабилним излажским. Иначе, парола нас енигмата је: „Знање кроз разоноду.“

Драган Лојанчица

Београд, субота, 30. март 2024. године

НОВИ ЛЕКСИКОН РАТКА СТОЈКОВИЋА

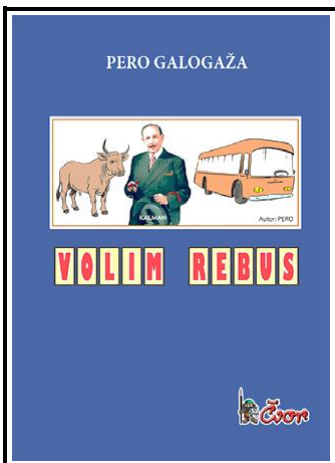
Ратко СТОЈКОВИЋ, члан нашег Клуба, наставио је са објављивањем лексикона о признањима која су додељивана у Србији заслужним ствараоцима у култури и уметности. После три **«ЛЕКСИКОНА ЛИТЕРАТА ЛАУРЕАТА» – српске књижевне награде** – (2004; 2011. и 2016. године), **«СРПСКИХ ПОЗОРИШНИХ НАГРАДА»** (2006. године) и **«ЛЕКСИКОНА ФИЛМСКИХ СТВАРАЛАЦА – ЛАУРЕАТА»** (2019. године), управо је објавио и **«ЛЕКСИКОН СРПСКИХ ПРИЗНАЊА БАЛЕТСКИМ УМЕТНИЦИМА»**. Објављен је поводом значајног јубилеја за српску културу и уметност. Наиме, 2023. године, обележена је стогодишњица постојања балета у Србији. Крајем прошле и почетком ове године, осим свечане академије у Народном позоришту у Београду, одржане су трибине са темама од значаја за историју балета у нашој земљи, значајним ствараоцима и новим перспективама балета и уметничке игре уопште.

«ЛЕКСИКОН СРПСКИХ ПРИЗНАЊА БАЛЕТСКИМ УМЕТНИЦИМА», на систематичан начин, садржи признања (ордене, награде, похвале и захвалнице) која су додељена балетским ствараоцима, не само за достигнућа у балету већ и за остварења у другим областима њиховог стваралаштва. Та признања додељена су не само нашим уметницима већ и страним ствараоцима, закључно са 2023–ом годином. Она су добијана од државних органа и институција, струковних удружења, позоришних кућа, балетских школа, позоришних музеја, на фестивалима одржаним у Србији, од Фондација и др.

Лексикон садржи и индексе награђених појединаца и награђених представа што нама, енигматима, може бити од користи приликом састављања укрштеница, али и код припреме енигматских речника.

На крају, цитат из рецензије: «Због изузетне посвећености теми, потпуно запостављеној у Србији, . . . због огромног посла који је аутор савладао (али и довољно оставио да ураде нова поколења) . . . ЛЕКСИКОН српских признања балетским уметницима . . . вредан културни допринос друштву у Србији данас» (Проф. емер. Свенка САВИЋ).

КЊИГА О РЕБУСИМА ПЕРЕ ГАЛОЧАЖЕ

ВОЛИМ РЕБУС је нова књига Загонетачког друштва ЧВОР из Бјеловара. Оно је представило своју нову књигу на рођендан њеног аутора Пера ГАЛОЧАЖЕ (19. март 1960), једног од детета ЧВОРА, који је своје загонетачко живљење започео седмдесетих година прошлог века, доласком у уредништво у Бјеловару, са својим школским другом Жељком ЈАНДРАГИЋЕМ.

Од тада па све до данашњих дана његова загонетачка звезда високо сјаји, а за њим су хљаде и хиљаде разноврсних загонетака, часописа, решавачких наступа и победа као у ауторским такмичењима, тако и међу решавачима.

Једна од његових најомиљенијих загонетака је **ребус**. У предговору књиге под насловом ПАР РИЈЕЧИ (као што је и назив рубрике у којој се у сваком броју ФЕНИКСА обраћао читаоцима и сарадницима), каже да му је од првих десет објављених загонетки било пет ребуса, а након тога увек се нашло места за ову загонетку у његовом стваралаштву. Посебно данас, када је у заслуженој пензији и када више времена посвећује управо ребусу.

Књига ВОЛИМ РЕБУС избор је готово стотину и педесет ребуса објављених на страницана ФЕНИКСА, од оних у рубрици АНТОЛОГИЈА РЕБУСА коју је годинама уређивао, до оних објављених «ових дана». Књига је А5 формата и има 84 странице у боји.

Књига је штампана у ограниченом броју примерака, а може се наручити код ЧВОР д. о. о. Бјеловар. Цена књиге је 10,00 евра, при чему је у ово укључена и доставна поштарина за Хрватску. За уплате изван Хрватске цена је 14,00 евра, са укљученом скупом додатном поштарином за иностранство.

(коришћен оригинални текст Стјепана ХОРВАТА при најави књиге)

Среда, 6. март 2024.

сремске
НОВИНЕ

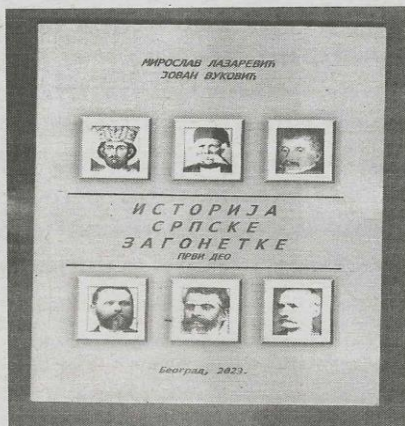
НОВА КЊИГА МИРОСЛАВА ЛАЗАРЕВИЋА И ЈОВАНА ВУКОВИЋА

Забава или тест знања

Књигом „Историја српске загонетке“ – први део, аутори познате енигмате и публицисти у овој области **Мирослав Лазаревић** и **Јован Вуковић** по трећи пут се појављују као коаутори. Овим издањем и другим делом који припремају овековечије историјско стварање загонетке, најпопуларније врсте енигматике код нас. Књигу су крајем прошле године заједнички објавили Енигматски клуб „Нова загонетка“ и издавачка кућа „Алма“ из Београда.

Цитирана мисао др Ђорђе Натошевића у предговору књиге даје једну смерницу читаоцима и полоницима енигматике: „Решавање загонетака научи човека бити својим, знањем увек будан, сабран, смотрен, спреман, чиме се најбоље избистре мисли и разум и ум, отуда се и држи загонетка за предстваника умља, која га не само открива, и издаје него и буди, изазива и снажи.“ Тражећи јој место у стваралаштву, недавно преминули современи писац Милован Данојлић у својој књизи „Игра речи“ о енигматици каже: „Ово није књижевно, али јесте и књижевничко дело. Сведочанство са маргина времена, и документ о убијању времена.“

Осмисљена у дванаест поглавља, на више од 300 страница, ова књига окупља многе наше историјске личности које су сабирале, писале или се бавиле загонеткама на друге стваралачке начине, али су предност аутори дали онима чији је учинак скоро немерљив. Тако, у самом врху је Јован Јовановић Змај, Сремац по опредељењу, живео у Сремској Каменици, творац многобројних загонетки за децу и одрасле. Следи га Тодор Стефановић Виловски,

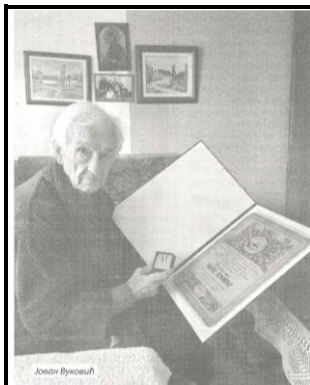

рођен у Земуњу, Сремац по рођењу, па Васа Крстић, песник родом из Сремске Митровице, немирног духа, називан од својих современика као „песнички враг над враговима“. Уз њих Негован Ранитовић из Суботишта, сакупљач и загонетач, издавач и штампар и изузетна личност др Ђорђе Натошевић, рођен у Старом Сланкамену, аутор студије „О загонетци“, целокупно објављене у „Летопису Матице Српске“ 1876. године. Сви они и још бројни други са својим скромнијим учинком, потекли су из XIX века за који се може рећи да је за историју наше енигматике дао највише.

Поклонници енигматике и они који кроз њу проверавају своја знања и стичу сазнања, очекују други део ове историје као заокружење тематике, уистину најпопуларније у свим нашим медијима.

Н. Т.

СРЕМСКЕ НОВИНЕ, среда, 28. фебруар 2024.

**ДРУШТВО НОВИНАРА ВОЈВОДИНЕ
ЗЛАТНО ПЕРО ЈОВАНУ ВУКОВИЋУ****ЗА ИСТИНУ, ПОШТЕЊЕ
И ТРАДИЦИЈУ****Наш најстарији новинар,
један од оснивача Сремских новина,
лауреат је највишег признања
Друштва новинара Војводине**

У тексту Бранке Топаловић, поред осталог, каже се:

«У новинарство млади Новопазовчанин, **Јован Вуковић**, ушао је преко енигматике и спорта. Од 1954. са својих 17 година, као ученик Гимназије у Старој Пазови, већ саставља и објављује загонетке, а од 1956. почиње да пише за новосадски Дневник, прво о спорту. Добре резултате Пазовчана, пре свега у шаху и фудбалу, спортовима којима се и Јован бавио, неко је требало да обнародује, а већ се видело да овом гимназијалцу писање добро иде.

Као врло млад био је један од оснивача Сремских новина. У децембру месецу 1960. донета је одлука Среза да се формира издавачка установа Сремске новине. Јован је сада једини живи новинар из те прве редакције. Деведесетих година Вуковћ је био и директор Сремских новина.

Отишао је у пензију 1997, али остаје новинар. Уредник је у тада основаним приватним Пазовачким новинама, сарадник у Сремским новинама и енигматским часописима. Током каријере, уз рад у Сремски новинама, био је дописник безмало свих спортских листова у Југославији и неколико београдских дневних новина. Данас, у 87. години, Јова је најстарији новинар у Срему и још увек пише. Себе сматра новинаром документристом.

Обиман опус Јована Вуковића, осим хроника, обухвата десетине књига о развоју спорта у Новој Пазови, Инђији и ширем подручју. Саставио је и објавио око 3.000 разноврсних загонетки, преко 1.000 текстова о загонеткама, објављивао је фељтоне о енигматици у више новина.

Награду Златно перо добио је за изузетна новинарска достигнућа и допринос укупном развоју и унапређењу новинарства. Овај дојен новинарства сматра да су најважније вредности новинарског позива садржане у три речи на амблему Друштва новинара Војводине – истина, поштење и традиција».

Марјан Радаковић, Ниш

ОСМОСМЕРНЕ НОВОТАРИЈЕ ШПАНСКА ОСМОСМЕРКА СА ЧИТАЉКАМА

В	Б	Р	Н	Н	Е	Њ	Е	Г	О	Ш	Е	В	А	Ц	Л	А	К
А	Д	А	Н	И	Н	А	Ч	У	З	А	Е	Ђ	А	А	К	Г	Н
И	Р	Н	В	Н	Г	А	К	Р	Љ	А	Н	Ц	Н	Р	Б	Е	
Ч	Е	Е	Ј	А	К	А	А	О	Р	А	И	А	Д	Љ	Н	К	
А	Н	Ч	А	Ч	Н	И	Ч	Г	Р	М	К	Ј	Е	А	В	И	А
Љ	О	Е	В	Е	К	И	Л	Н	У	А	Р	Л	И	Б	Е	Н	З
Д	В	А	Н	Љ	А	А	Ш	Ш	Е	Е	И	Е	Ц	Л	А	А	З
А	Ч	Њ	К	А	В	Р	Т	Т	Ц	И	А	Њ	Н	А	Ш	Ч	Ц
В	А	А	В	К	А	Ц	Б	А	А	А	Е	Њ	А	К	Ц	И	Т
М	Н	А	А	К	Њ	И	Р	Н	В	Н	А	П	Ц	М	А	Ч	Н
О	К	Л	А	Ц	С	И	И	Ђ	Е	К	К	В	К	А	Д	У	И
В	А	У	Ш	Ђ	А	Н	К	А	О	А	Ш	А	А	Н	К	Л	А

Шпанска осмосмерка не садржи попис појмова већ се само напомене тематска област и број појмова које треба пронаћи у свих осам смерова. Овог пута су етници места у Србији и то осам мушких и осам женских етника. Као помоћ наведена су места из којих су етници: БАВАНИШТЕ, ВЕЉА ГЛАВА, ГРДЕЛИЦА, ДРЕНОВА, ЕЧКА, ЗУЦЕ, КОМРЕН, ЉЕЦЕ, ЛУЧИЦА, НИШ, ЊЕГОШЕВО, ПЕЧЕНО, РИЊ, УШЋЕ, ЦЕРЈЕ, ШУМАНЕ.

Неискоришћена слова у шпанској осмосмерци немају никакву вредност већ су ту само да отежају решавање. У овој осмосмерци треба их прочитати водоравним редоследом уписивања и тако добити још 16 етника (8м + 8ж). Задатак решавача је да наведе места из којих су етници.

Решење – први део: БАВАНИШТАНКА, ВЕЉОГЛАВКА, ГРДЕЛИЧАНИН, ДРЕНОВЧАНКА, ЕЧАНКА, ЗУЧАНИН, КОМРЕНКА, ЉЕЧАНИН, ЛУЧИЧАНИН, НИШЛИЈА, ЊЕГОШЕВАЦ, ПЕЧЕНЧАНИН, РИЊКА, УШЋАНКА, ЦЕРЈАНКА, ШУМАНАЦ.

Решење – други део: ВРЕЛО, АДА, ГАРЕ, БЕЧЕЈ, АРИЉЕ, ЧАИРИ, ВАЉЕВО, БЕЗДАН, АЗАЊА, РТАЊ, ВАВА, БАЊА, ТМАВА, МОЛ, СИЋЕВО, ДИВОШ.

Драган Лојаница, Београд

КВАДРАТИ 7x7, ШТА ДАЉЕ?

Откако се играм са речима, колико сам заволео обичне укрштенице, толико исто сам се везао и за магичне кавдрате 7x7. Привукла ме је њихова једноставност и савршенство. Једноставни су јер је форма непроменљива, а савршени пошто је све «затворено», нема никаквих остатака слова и речи, изолованих места, црних поља као у укрштеницама. А могу и да се састављају у глави; папир и оловка нису неопходни.

Ови квадрати су дуги низ година били веома популарни и масовно заступљени у скоро свим енигматским листовима. Предност им је и што не заузимају много места у листу, згодни су да се попуни простор. Међутим, имам утисак да су данас у знатној мери изгубили ту популарност и масовност и то из следећих ралога:

- «Енигма» која их је редовно објављивала је престала да излази. Политикина издања «Енигматика» и «Разбрига» их не објављују иако их је некад било у сваком броју;
- Много тога је већ урађено, па кад направите неки квадрат, постоји велика опасност да сте урадили нешто што је већ урађено. Многе идеје су исцрпене, има доста варијација са само једном или две измењене речи, тако да је могућност да се направи нешто изванредно, на задовољство аутора, знатно умањена;
- Разлог је и то што их компјутер може лако и брзо да састави. Форма је фиксна, а правила за састављање су јасна и једноставна. То компјутеру одлично одговара. Наравно, треба имати програм и добру базу речи од седам слова. Да се уочи да ли је квадрат саставио енигмата из главе или компјутер, је немогуће. Са таквим сазнањем мотив енигмате да их састављају «пешачки» је знатно умањен.

У изванредној књизи Владете Тривунца «Магични квадрат 7x7» приказано их је 3.926, али то је евиденција закључно са 2007. годином. Претпостављам да већина енигмата има ту књигу. Али ко може да напише шта је све од тада до данас објављено, у питању је размак од 17 година. Једно време сам имао идеју да ја то сачиним, макар и делимично, али се брзо испоставило да је у питању «немогућа мисија».

Ја их имам до сада објављених углавном у енигматским листовима и разним додацима, 310. Могуће је и неко плус/минус одступање, али сасвим мало. Необјављених имам око 70.

У Владетину књигу, значи до године 2007, ушло их је мојих 103. То је при-

лична цифра и тада сам био на 14. месту по броју састављених у његовој табели. Пошто су неки испред мене у међувремену преминули, а неки су престали то да раде, претпостављам да сам се попео бар међу првих пет. На првом месту је иначе био, а сигурно и остао недостижни Војин Крсмановић са 602 квадрата (онда!), а број је у међувремену вероватно и порастао.

Да се не удаљавамо од суштине теме, да ли је квадратима 7x7 «одзвонило»? Да то не треба прихватити, помогла ми је баш Владетина књига, јер у њој нису само једноставно поређани квадрати, већ је ту и један богат увод, који свакако треба прочитати јер садржи и замнимљиву статистику. У том уводу један део су «Варијације магичног квадрата 7x7». То су одступања од стандардне творевине, а Владета их је представио у приличном броју (35). Сигурно може да их буде још јер је могућност за разне егзибиције велика.

Ево неколико најзанимљивијих од описаних 35:

1. Анаграмни магични квадрат – поред класичног описа даје се и анаграм за сваку реч. Владета је написао да је у питању веома захтевна загонетка јер је нађен само један такав пример. Приказан је на наредној страници под бројем 1, а анаграмне речи су СТРАПАТИ, СТОПЕРИ, СТОПАЛО, СПОЛЕТО, СТАРОВИ, СОЛИТАР, ЕЛТИГРЕ;
2. Двосмерни магични квадрат – поједине речи се стављају читањем у обрнутом смеру, наопако;
3. Магични квадрат само са именицама;
4. Магични квадрат са истим словом на дијагонали – и ово је изузетно захтевно. Доле је дат изванредан такав квадрат Петра Бизумића, под бројем 2 где је слово Л на дијагонали горе десно – доле лево;
5. Магични квадрат са коначним решењем – такође изузетно тешко, дато је у прилогу на броју 3. «Издрндао» га је лично Владета ставивши ДРНЗВРН од горе лево до доле десно;
6. Магични квадрат са истим словом на било којој позицији 1 до 7;
7. Тематски магични квадрат – и овде је нађен само један пример и то са географским појмовима, који су сасвим непознати, тако да је Владета морао да да и описе;
8. Магични квадрат са нефреквентним словима – дат је доле одличан пример Јадрана Голоигра под бројем 4. тешко да би се могао направити бољи;
9. Ту су и разне комбинације више квадрата и веза између њих. И комбинације са укрштеницама.

Природно је да сам као љубитељ ове загонетке и сам покушао нешто да саставим. Није било неког већег успеха, али нешто је и урађено, па је приказано овде под бројевима 5, 6, 7 и 8:

1. На броју 5 је анаграмни са анаграмираним речима и то би било редом СТАРОВИ, НАРАСТИ, ТУРБЕТА, ОТУРАТИ, ВРАНИНИ, АТЕНИЦА, РАТНИЦА;
2. На броју 6 два квадрата 4 x 4 у једном;
3. На броју 7 квадрат код кога је свака друга реч «наопака»;
4. На броју 8 квадрат само са именицама.

1

Т	Р	А	П	И	С	Т
Р	И	П	О	С	Т	Е
А	П	О	С	Т	О	Л
П	О	С	Т	О	Л	Е
И	С	Т	О	В	А	Р
С	Т	О	Л	А	Р	И
Т	Е	Л	Е	Р	И	Г

2

А	Н	С	А	М	Б	Л
Н	Е	К	М	О	Л	И
С	К	О	Б	Л	А	Р
А	М	Б	Л	Е	М	И
М	О	Л	Е	Р	А	Ј
Б	Л	А	М	А	Ж	А
Л	И	Р	И	Ј	А	Ц

3

Д	Е	Л	О	В	А	Ц
Е	Р	А	Т	О	В	И
Л	А	Н	Е	Т	А	Ц
О	Т	Е	З	И	Т	А
В	О	Т	И	В	А	Н
А	В	А	Т	А	Р	И
Ц	И	Ц	А	Н	И	Н

4

Џ	О	Р	Џ	Б	У	Ш
О	Д	О	Б	А	Ш	Е
Р	О	Ђ	А	Ч	И	Ћ
Џ	Б	А	Н	И	Ц	А
Б	А	Ч	И	Ј	А	Р
У	Ш	И	Ц	А	Н	А
Ш	Е	Ђ	Е	Р	А	Ш

5

И	С	Т	О	В	А	Р
С	Т	А	Р	И	Н	А
Т	А	Б	У	Р	Е	Т
О	Р	У	Т	А	Т	И
В	И	Р	А	Н	И	Н
А	Н	Е	Т	И	Ц	А
Р	А	Т	И	Н	А	Ц

6

С	Т	О	О	С	А	М
Т	У	Т	К	А	Л	О
О	Т	Р	О	В	А	Н
О	К	О	П	А	Т	И
С	А	В	А	Л	А	С
А	Л	А	Т	А	С	Т
М	О	Н	И	С	Т	И

7

Ц	А	П	О	Н	О	К
А	С	Е	Б	И	Ј	А
П	Е	Ч	И	Д	А	В
О	Б	И	Ј	А	Ч	И
Н	И	Д	А	Р	А	К
О	Ј	А	Ч	А	Њ	А
К	А	В	И	К	А	З

8

М	А	Л	А	М	У	Т
А	Л	А	Б	А	М	А
Л	А	М	Е	Л	А	Р
А	Б	Е	Л	И	Ј	А
М	А	Л	И	Н	А	Р
У	М	А	Ј	А	Д	И
Т	А	Р	А	Р	И	Д

9

О	П	Т	У	Ж	Б	А
П	Л	И	Б	Е	Р	К
Т	И	Т	У	Л	А	Р
У	Б	У	Ђ	А	Н	О
Ж	Е	Л	А	Т	И	Н
Б	Р	А	Н	И	Т	И
А	К	Р	О	Н	И	М

У мојим квадратима ишао сам на то да речи буду колико–толико познате, тако да решавач има шансу да их реши. Великих егзибиција, са неким немогућим појмовима нема. Наш преминули друг Милутин Тепшић, који је увео термин «квдратолог» где је убрајао и њега и мене, мој квадрат на броју 9, сматрао је за најбољи.

Најзад, шта је смисао овог текста:

- Има могућности да се и даље бавимо овом изванредном загонетком;
- Већину наведених «специјалитета» компјутер не може да прави, или би морало да се уложи толико муке и труда, да је то напросто бесмислено. У оваквим случајевима у борби с компјутером смо ми «пешаци» победници.

СЛИКОВНИ РЕБУСИ ЖИВОТЕ ПЕТКОВИЋА

РЕБУС (4, 3, 3 = 6, 4)

Решење: вели кип: ост – ВЕЛИКИ ПОСТ

ПАЛИНДРОМНИ РЕБУС (3, 3, 3, 1 = 4, 6)

Решење: ара, тас, ала М – МАЛА САТАРА

РЕБУС (5, 3, 2, 3, 3 = 2, 5, 5, 4)

Решење: коска, чеп, ос, лед, аре – КО СКАЧЕ ПОСЛЕ ДАРЕ

ПАЛИНДРОМНИ РЕБУС (1, 3, 3, 3, 2 = 8, 4)

Решење: Т ала, икс, Ниш, ам – МАШИНСКИ АЛАТ

РЕБУС (1, 3, 1, 4, 1, 3 = 6, 3, 2, 2)

Решење: О, зар, И, осам, Т еја – ОЗАРИО САМ ТЕ ЈА

ИСПУЊАЉКА СА «ЧЕТВОРКАМА»

У ВЕСНИКУ број 79 (новембар 2023), објављена је рекордна испуњаљка са «четворкама» борског енигмате Радомира МАТИЋА.

Инспирисан овом идејом, крагујевачки енигмата **Драган МАТОВИЋ** направио је још један овакав састав са лепим речима и појмовима, који Вам сада представљамо:

1	Р	И	Ј	А	Л	И	Т	И	П	Р	О	Г	Р	А	М
2	П	Р	И	Ј	А	Т	Е	Љ	И	Ц	Е	Н	О	Ћ	И
3	М	А	Р	И	Ј	А	Ш	Е	Р	И	Ф	О	В	И	Ћ
4	П	А	Т	Р	И	Ј	А	Р	Х	И	Р	И	Н	Е	Ј
5	В	А	Л	Е	Р	И	Ј	А	С	А	Б	А	Т	К	А
6	М	И	С	Т	Е	Р	И	Ј	А	Ж	И	В	О	Т	А
7	Т	Е	Р	И	Т	О	Р	И	Ј	А	Л	Н	О	С	Т
8	Е	К	С	П	Р	О	П	Р	И	Ј	А	Ц	И	Ј	А
9	Д	О	Њ	О	А	У	С	Т	Р	И	Ј	А	Н	А	Ц
10	К	Р	И	В	И	Ч	Н	А	П	Р	И	Ј	А	В	А
11	Б	Е	Р	Б	Е	Р	С	К	И	Б	Р	И	Ј	А	Ч
12	Т	Е	Ш	К	А	И	Н	Д	У	С	Т	Р	И	Ј	А

Водоравно:

1. ТВ жанр који приказује реалан живот људи («Парови», «Задруга»),
2. Песма фолк певача Фикрета Дудевића,
3. Наша поп певачица («Молитва»),
4. 45. поглавар Српске православне цркве, наследник Патријарха Павла,
5. Наша стрељачица, сребро на Светском првенству 1974. године,
6. Назив слике Милића од Мачве из 1994. године,
7. Суверенитет над територијом,
8. Присилно одузимање имовине,
9. Житељ једне аустријске покрајине,
10. Тужба јавном тужиоцу за учињено кривично дело,
11. Део фризерског пробора, бритва за бријање,
12. Босанскохерцеговачка рок група («Колика је Јахорина планина»).

Мирослав Лазаревић, Београд

РЕАЛИЗОВАЊЕ ИДЕЈА У СЛОВНИМ РЕБУСИМА

Недавно завршени 11. «Меморијал Србољуба Станковића», такмичења у састављању словних ребуса и индиреката у организацији Енигматског клуба «Нова загонетка», показао је да понестаје свежих идеја, односно «кључева» за конструкцију фразе у словним ребусима. Већина погодних «кључева», односно речи, које могу послужити у констркцији поставке словног ребуса, је већ коришћена. Међутим, то не значи да се не могу направити нови оригинални састави. Исти «кључ» може се употребити у разним комбинацијама, како сам, тако и у варијантама са другим «кључевима». Наравно, тада маштовитост и комбинаторика аутора долазе све више до изражаја.

Ево неколико примера:

<p>Словни ребус (9,2,1,1,1=3,4,2,5)</p> <p>К О Б</p> <p>Судбина је наша клета, моћнима смо увек мета.</p>	<p>Решење: Насложена су К, О, Б – НАС «ЛОЖЕ» НА СУКОБ</p>
<p>Решење: СИ мање него с Т, И – СИМА ЊЕНЕ ГОСТИ</p>	<p>Словни ребус (2,4,4,1,1,1=4,4,5)</p> <p>СИ ТИ</p> <p>Утисак се добар ствара, када се не жали пара.</p>
<p>Словни ребус (1,4,4,2,2=7,6)</p> <p>П ЉЕ</p> <p>Постале су предмет приче, да се сада тиме диче.</p>	<p>Решење: П оста лево, ЉЕ не – ПОСТАЛЕ ВОЉЕНЕ</p>
<p>Решење: Наслагано пре с Т, И, ЖУ – НАС ЛАГАНО ПРЕСТИЖУ</p>	<p>Словни ребус (9,3,1,1,1,2=3,6,8)</p> <p>ЖУ ТИ</p> <p>Од прошлости се не живи, па нам нису други криви.</p>

УКРШТЕНИЦА СА НИЗОМ ДУГАЧКИХ УСПРАВНИХ ПОЈМОВА

Ускоро излази из штампе ЧЕТРНАЕСТОСЛОВНИ ЕНИГМАТСКИ РЕЧНИК Крагујевчана Александра ЈАНКОВИЋА и Драгана МАТОВИЋА, као допуна значајном спектру енигматских речника из српске лексике.

У последње време све се више појављују укрштенице које имају више нанизаних дужих речи и појмова, а нарочито усправних од 14 слова. Наведени речник знатно помаже у одабиру појмова за овакве енигматске конструкције.

Због белине која је обично у средишњем делу лика, ови састави остављају повољан визуелни ефекат. Поред тога, могу се употребити веома лепа дугачка појмови, које у стандардним саставима не срећемо.

Представљамо Вам необјављену укрштеницу од 18x14 поља **Александра ЈАНКОВИЋА**, која има четири нанизана усправна појма од 14 слова, односно «белину» од 56 слова.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Е	К	С	Т	Р	А	■	Б	А	С	М	А	■	О	Н	А	К	О
2	М	О	Т	К	А	■	Б	А	Н	Т	А	М	■	Л	О	Р	А	Н
3	Е	В	Е	■	К	А	Р	Л	Т	О	Н	С	Т	И	В	Е	Н	С
4	■	А	Н	Д	А	Л	У	З	И	Ј	А	■	Р	Б	И	Н	А	■
5	Е	Н	Д	Е	Р	■	Н	А	Д	А	С	В	Е	■	Т	А	Р	П
6	■	Л	А	К	И	Р	Е	М	О	Н	Т	■	Б	О	А	■	И	Р
7	Ч	У	Л	О	■	У	Ј	А	Г	М	И	Т	И	■	Л	А	С	О
8	И	К	■	Д	Е	Н	И	С	М	У	Р	И	Ћ	■	А	У	■	Б
9	С	■	К	Е	Л	И	■	Т	А	Т	У	М	А	Ј	С	Т	О	Р
10	Т	В	А	Р	И	■	В	А	Т	И	Њ	А	Н	И	■	О	Л	А
11	О	И	Л	■	К	Р	А	Ј	И	К	Е	■	И	Л	О	Р	И	Н
12	П	О	В	Р	А	Т	Н	Е	З	А	М	Е	Н	И	Ц	Е	■	О
13	И	Л	Е	А	Н	А	■	Л	А	Ш	И	Н	■	Х	А	Л	А	С
14	С	А	Р	Д	■	К	Р	А	М	А	Р	И	К	■	Т	И	Л	Т

ЕНИГМАТСКО СЕЋАЊЕ НА ЖИВОМИРА ЈЕВТИЋА

ЖИВОМИР (Обрена) ЈЕВТИЋ
(Марковац, код Велике Планае, 12. јануар 1943 –
Београд, 22. август 2022)

Са закашњењем смо примили вест да је у Београду, 22. августа 2022. године, у 80. години преминуо доктор течничких наука и енигмата Живомир ЈЕВТИЋ. Радио је на заштити животне средине, а иако је имао мали енигматски стаж био је одличан састављач, истакавши се нарочито као дизајнер нових енигматских ликова.

Живео је повучено па је тако и вест о његовој смрти стигла са закашњењем. Ова тужна вест је стигла захваљујући залагању колеге Мирослава ЖИВКОВИЋА, јер у Јагодини живи и родбина Живомира ЈЕВТИЋА.

Како је написано у «ЛЕКСИКОНУ СРПСКИХ ЕНИГМАТА» (аутори Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ и Јован ВУКОВИЋ, Београд, ЕСС и Алма, 2007), Живомир ЈЕВТИЋ је завршио Машински факултет 1966. године у Београду где је и докторирао 1978. године. Већи део живота провео је у Јагодини. Дуго година је радио у београдском «ИНОС»-у, где се бавио развојем у области рециклаже секундарних сировина и заштите животне средине. Написао је књигу «ЛЕКСИКОН САКУПЉАЊА И ПРИМАРНЕ ПРераде Отпадака» (Београд, 1989). После пензионисања посветио се истраживању у области енигматике.

Релативно касно се почео бавити енигматиком, тако да је имао стаж од скоро четврт века, јер му је први рад (испуњаљка) објављен у београдском «Беоквизу» 1998. године. Објавио је око 300 мрежастих загонетака (углавном укрштених речи, скандинавки, испуњаљки и др.) у следећим издањима: «Марбо», «Новости енигма», «Хупер енигматика», «Хупер разбрига», «Политика експрес», као и у локалном листу «Нови пут» из Јагодине. Био је одличан састављач укрштених речи, настојећи да дизајнира нове ликове, са максималним укрштањем коришћених појмова. Бавио се компјутерским дизајном у енигматици, па су тако настали нестандартни енигматски ликови («звезде» са 5 и 6 кракова, кружне, овојне, лепезасте, спиралне и друге укрштенице).

Проучавајући енигматику написао је више текстова које је објавио у «Веснику» ЕК «Нова загонетка», а као последица његовог интересовања настале су и монументалне књиге: «ПРИЧА О СЛОВНИМ КВАДРАТИМА» (Алма, ЕСС,

Београд, 2009), «РАЗНОДА УЗ УКРШТЕНЕ РЕЧИ» (Алма, ЕСС, Београд, 2010) и серија књига под називом «МОЈ ИСТОЧНИК ЗНАЊА ЗА ЕНИГМАТИКУ» у шест наставака (Алма, ЕСС, од 2012. до 2017. године).

Енигматски савез Србије му је доделио ПОВЕЉУ ЗА ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ, а Удружење енигмата «Вук Караџић» из Београда му је доделило захвалницу за изузетна остварења и графичка решења нових енигматских ликова.

Био је члан УЕ «Вук Караџић» од 1998. године, а ЕК «Нова загонетка» од 2005. године. Учествовао је на 6. Сусретима енигмата Србије у Чачку од 15 – 17. септембра 2006. године и на 7. Сусретима енигмата Србије у Лозници од 28 – 30. септембра 2007. године а присуствовао је на више клупских скупштина, конференција и скупова енигмата на Сајму књига.

Заступљен је у више енигматских књига и публикација. У «ЛЕКСИКОНУ СРПСКИХ ЕНИГМАТА» је представљен на 140. страни са сликом, а дата су његова три иновативна рада (59. страна – слоговна прецртаљка; 125. страна – звездаста укрштеница и 205. страна – овојна укрштеница). У «БИБЛИОГРАФИЈИ СРПСКЕ ЕНИГМАТИКЕ» (Марјан РАДАКОВИЋ, Београд, ЕСС и Алма, 2012) заступљен је са 30 – ак одредница. У књизи «УКРШТАЊЕ РЕЧИ У СРПСКОЈ ЕНИГМАТИЦИ» (Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ, Јован ВУКОВИЋ и Миодраг ТОШИЋ. ЕСС, Алма, Београд, 2014), посвећеној стогодишњици прве модерне укрштенице, помиње се у 20 – ак одредница. «АЛМАНАХ СУСРЕТА ЕНИГМАТА СРБИЈЕ» (приређивач Крста ИВАНОВ, ЕСС и ЕК «Бор», Бор 2017) бележи да је Живомир ЈЕВТИЋ био на 6. и 7. Сусретима енигмата Србије, где се налази на заједничким сликама а представљен је и сликом на 31. страници. У монографији «ТРИДЕСЕТПЕТ ГОДИНА УДРУЖЕЊА ЕНИГМАТА ВУК КАРАЏИЋ БЕОГРАД (1986 – 2021)» (Ратко Б. СТОЈКОВИЋ, ЕСС, УЕ «ВУК КАРАЏИЋ», Београд, 2023) заступљен је у кратким биографијама познатијих чланова Удружења са сликом и у попису свих чланова. У великој монографији «ЕНИГМА – 70 ГОДИНА» (Јован Вуковић, Крста Иванов и Марјан Радаковић, ЕСС, ЕК «Нова загонетка», ЕК «Бор», 2023) представљен је у попису сарадника са фотографијом. У изузетној књизи «ИСПУЊАЉКЕ» (Владета ТРИВУНАЦ и Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ, ЕК «Нова загонетка» и Алма, Београд, 2023) заступљен је са два рада од којих је његова НИЗАЉКА уврштена у посебну врсту ове загонетке.

У својој књизи «ПРИЧА О СЛОВНИМ КВАДРАТИМА» Живомир ЈЕВТИЋ је у предговору аутора констатовао: «Захваљујући доступној бази података сазнао сам многе нове ствари о енигматици, посебно о словним квадратима тако да ми жеља да поделим ова сазнања са другима није дозволила много двоумљења око приређивања књиге која би требало да заокружи тему коју су раније започели колеге Лазаревић и Тривунац . . . У књизи је дато преко 300

илустрација: 40 – ак копија цртежа и фотографија, стотинак оригиналних мрежастих задатака (на српском и страним језицима, зависно од извора) и око 160 сопствених радова као «имитације» оригинала и као нови ауторски радови».

У предговору «БОГАТА МРЕЖА УМИЦА И НЕДОУМИЦА» књиге Живомира ЈЕВТИЋА «РАЗНОДА УЗ УКРШТЕНЕ РЕЧИ» Радомир МИЋУНОВИЋ каже између осталог: «На преко 500 страница осветљени су сви аспекти укрштања речи и томе сличних састава, почев од настанка, преко развоја, до садашњег ступња, обима и размаха. Спомињу се иноватори, куриозитети, рекорди . . . значајни аутори и уредници затим публикације, међу којима и незаобилазни «Беоқвиз» с Вуковићевом колумном».

Посебан подухват Живомира ЈЕВТИЋА је била едиција «МОЈ ИСТОЧНИК ЗНАЊА ЗА ЕНИГМАТИКУ» која обухвата 6 књига – свака са преко 1.100 страница А5 формата. У уводу прве књиге аутор закључује: «Уосталом, жеља ми је да ово дело помогне унапређењу укрштеница јер у астрономским мерилима оне су још увек млад литерарни састав који ће се тек развијати. Сетимо се само да је од појаве «Хамлета» великог Шекспира до појаве прве укрштенице прошло око 300 година, а модерне укрштенице имају тек око 100 година».

Живомир ЈЕВТИЋ је изузетна појава у нашој енигматици – оригиналан дизајнер нових енигматских ликова, одличан састављач и необичан писац енигматских књига везаних за мрежасте загонетке. Живео је повучено и скромно па тако не знамо детаље о његовом животу, како је умро и где је сахрањен. Нека му је вечна слава и хвала за допринос који је дао нашој енигматици и енигматској публицистици.

КАПИТАЛНЕ ИСТОРИЈСКО – ЗАБАВНЕ ЕНИГМАТСКЕ КЊИГЕ

Живомира Јевтића

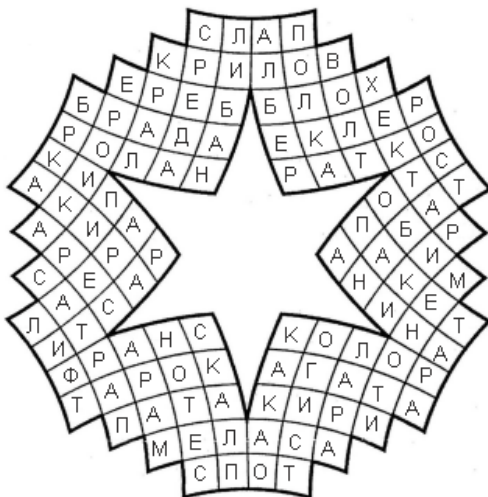
Из књиге **РАЗНОДА УЗ УКРШТЕНЕ РЕЧИ**

1	П	А	Р	А	Ф	Р	А	З	А	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2	С	Т	А	В	Љ	А	Т	И	П	А	Р	У	Н	А	П	А	Р	У
3	И	Н	Т	Р	И	Г	А	■	И	Н	О	■	А	Д	И	Д	А	С
4	Л	И	С	А	■	Е	К	С	Т	Е	Р	И	Ј	Е	Р	■	С	Т
5	■	В	И	Н	И	Л	■	Н	Е	М	И	Р	■	М	Е	С	Т	А
6	Е	К	Г	■	М	А	З	Е	П	А	■	О	Р	И	■	Т	А	Н
7	У	■	А	К	О	Б	А	Р	■	Р	Е	К	У	Р	З	И	Ј	А
8	Ш	Е	М	С	А	■	Р	А	Р	И	Т	Е	Т	■	А	Р	А	К
О	Л	Т	■	А	Н	О	Т	Л	А	■	А	З	И	Р	К	■	Њ	9
Р	О	С	О	М	■	Т	А	К	Ч	А	М	■	Н	О	Р	Ф	Е	10
А	Р	У	Т	А	Б	У	К	■	И	Т	И	Р	А	Б	И	Р	■	11
У	■	О	Е	Д	У	■	Л	О	Т	А	Н	А	■	И	Љ	И	Ћ	12
Г	А	Л	Ш	■	А	Б	А	С	А	К	■	М	О	Н	Е	Д	А	13
А	Л	О	Е	В	Л	А	■	И	Т	А	Г	А	Л	С	■	К	Л	14
С	У	К	Р	А	■	Л	Е	Т	С	М	А	■	М	О	Л	И	М	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	А	К	М	И	Н	О	Н	А	16

Вишесмерна укрштеница Живомира Јевтића

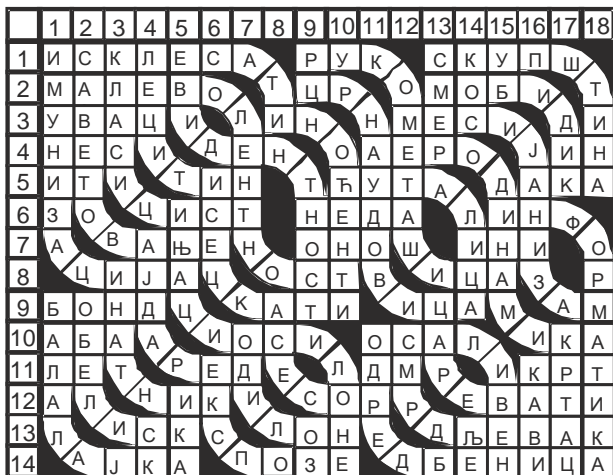
(речи се уносе: надесно 1 – 8, налево 9 – 16, нагоре 1 – 10 и надоле 11 – 19)

Из књиге **РАЗНОДА УЗ УКРШТЕНЕ РЕЧИ**

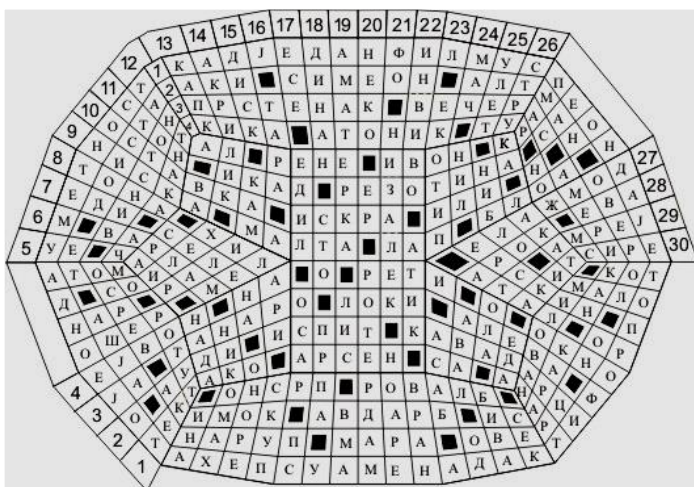
Звездаста укрштеница Живомира Јевтића

Мирослав Лазаревић, Јован Вуковић:
ЛЕКСИКОН СРПСКИХ ЕНИГМАТА, Београд, 2007.

Овојна укрштеница Живомира Јевтића

ГЛАСНИК, Енигматски савез Србије,
Београд, број 17, септембар 2007.

Елипсаста укрштеница Живомира Јевтића – појам под бројем 1 кружно представља једну изреку о филму продуцента Карла Понтија

Владимир ШАРИЋ и Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ

ЕНИГМАТСКИ СРЕМУШ

БИЛТЕН ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА
«С Р Е М», ПЕЋИНЦИ

БРОЈ 21

АПРИЛ 2024.

ПРИЈАТЕЉИ ЕК «СРЕМ» И
ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

ИЗРАДА ПЕХАРА, ПЛАКЕТА, МЕДАЉА,
УСЛУГА ШТАМПЕ И ГРАВИРАЊА

СВЕ ВРСТЕ ГРАФИЧКИХ УСЛУГА

Владимир
Шарић,
председник
ЕК «Срем»

Гордана
Шарић,
потпредседник
ЕК «Срем»

Секретар клуба:

Јована Милетић

Чланови клуба: Вукица ЈОВАНОВИЋ
(Рума), Драгиша ЈОВАНОВИЋ (Рума),
Драгослав ЈОВАНОВИЋ (Смедерево),

Марија ЂУРЧИЋ (Брестач),

Милица ПЕТРОВИЋ (Тител), Бранко
КОМНЕНИЋ (Крагујевац), Драгана
ШАРИЋ, Иван ШАРИЋ, Ксенија
ШАРИЋ, Исидора МИЛЕТИЋ и
Настасја МИЛЕТИЋ (сви Шимановци).

Пријатељи клуба: Крста ИВАНОВ
(Бор), Марјан РАДАКОВИЋ (Ниш),
Видоје СТЕФАНОВИЋ (Ниш) и Никола
ПЕТКОВСКИ (Скопље).

Лого ЕК «Срем» урадио је Графички студио «ЕЛИТ» Златка Бабића из Шимановаца
и представља загонетног фараона Тутанкамона

Билтен «Сремуш» издаје: ЕК «Срем», уредник: Владимир Шарић,
тел.: 022/480 – 211; 065/9999 – 212; Е – mail: vlagor5149@gmail.com,
прелом страна и техничка припрема издања: ЕК «Нова загонетка»

**ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ, број 170, фебруар 2024.
СРЕТЕЊСКЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ**

Аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци
Уређује: ЕК «Срем», Пећинци

У	Ч	И	О	Н	И	Ц	А	■	И	П	А	Р	Д
С	Р	П	С	К	А	■	Л	О	П	А	Т	А	Р
Т	Е	Т	И	С	■	М	Е	С	О	■	П	У	Ж
А	Т	А	Ј	■	В	О	Л	И	Н	И	■	Л	А
В	■	Р	Е	В	О	Л	У	Ц	И	Ј	А	■	В
Н	И	■	К	А	Д	И	Ј	А	■	Е	Л	А	Н
О	К	Т	■	Р	А	Ј	А	■	О	Д	А	Н	О
С	Р	Е	Т	Е	Њ	Е	■	А	Р	А	М	И	С
Т	А	Р	А	Ш	■	Р	А	Д	И	Н	О	С	Т

Тематски појмови: СРПСКА РЕВОЛУЦИЈА (Назив за Први српски устанак 1804. године под вођством Карађорђа), СРЕТЕЊЕ (Верски празник који се обележава 15. фебруара; од 2002. године и Дан државности; познат и по доношењу Сретењског устава 1835. године у Крагујевцу), УСТАВНОСТ (Принцип у праву према коме сви правни акти морају бити у складу са Уставом), ДРЖАВНОСТ (Суверенитет као врховна власт на државној територији).

**АНАГРАМИЈАДА ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА ИЗ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
(аутори: Гордана и Владимир Шарић)**

<p>ПРВИ СРПСКИ УСТАНАК (6,10)</p> <p>СЛИКА ЈЕ ПРВО У СРЦА наша ушла из Првог устанка, више се под Турцима не грца. Борба се води без престанка! (Решење: СРПСКА РЕВОЛУЦИЈА)</p>	<p>ВЕРСКИ ПРАЗНИК (-П, 7)</p> <p>Е, СТРЕ(П)ЊЕ су наше биле, да се тог дана устанак дигне, да се савладају турске силе, да се слобода и код нас стигне. (Решење: СРЕТЕЊЕ)</p>
<p>ПРИНЦИП У СКЛАДУ УСТАВА (9)</p> <p>НОВ СТАТУС имамо у држави, празнује се принцип прави да акти буду с уставом у складу, – даје нам то нову наду! (Решење: УСТАВНОСТ)</p>	<p>СУВЕРЕНИТЕТ ЗЕМЉЕ (И=Т, 9)</p> <p>СНАЖИ ДРВО земље једне и кроз власт и суверенитет целе територије вредне, – поштујући њен ентитет. (Решење: ДРЖАВНОСТ)</p>

ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ, број 171, март 2024.
ОСМОМАРТОВСКЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци
 Уређује: ЕК «Срем», Пећинци

О	С	М	И	М	А	Р	Т	■	К	Л	А	Р	А
Д	В	Е	С	Т	А	■	О	Б	Р	А	Ч	У	Н
В	А	Р	Т	А	■	Т	Р	А	Ч	■	Е	С	Т
А	Т	А	Р	■	К	А	И	Ш	А	Р	■	И	И
Ј	■	К	О	П	Е	Н	Х	А	Г	Е	Н	■	Р
К	Т	■	С	Е	Н	И	О	Р	■	Г	И	Л	А
А	Р	А	■	Л	А	Н	С	■	П	А	С	А	Т
Д	А	Н	Ж	Е	Н	А	■	Ц	Е	Т	К	И	Н
А	Г	Е	Н	Т	■	Т	Р	Е	Ћ	Е	О	К	О

Тематски појмови: ОСМИ
 МАРТ (Датум када се обележава
 Међународни дан жена), КЛАРА
 ЦЕТКИН (Немачка револуционар-
 ка на чији предлог је Међународ-
 на конференција жена 1910. го-
 дине прогласила Осми март Ме-
 ђународним даном жена), КО-
 ПЕНХАГЕН (Главни град Данске у
 коме је 1910. године одржана
 Међународна конференција жена,

када је одлучено да се 8. марта обележава Међународни дан жена), ДАН
 ЖЕНА (Међународни празник који се обележава 8. марта).

АНАГРАМИЈАДА ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА ИЗ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
 (аутори: Гордана и Владимир Шарић)

<p>ДАТУМ ДАНА ЖЕНА (М=Р, 4,4)</p> <p>ТИ С МАМОМ славиш празник Дан жена; поклоне јој правиш. Она је срећна и озарена! (Решење: ОСМИ МАРТ)</p>	<p>НЕМАЧКА РЕВОЛУЦИОНАРКА (5,6)</p> <p>А КЛИК РАТН(И)ЦЕ за женска права, светска је слава велике патнице. (Решење: КЛАРА ЦЕТКИН)</p>
<p>ГЛАВНИ ГРАД ДАНСКЕ (10)</p> <p>ХОП, НЕКА ГЕН жена се слави у том граду се њен глас за права јави! (Решење: КОПЕНХАГЕН)</p>	<p>ПРАЗНИК ДАМА (3, 4)</p> <p>ДА, (С)НАЖНЕ су даме, храбре и упорне, не воле да буду саме и мајке су узорне! (Решење: ДАН ЖЕНА)</p>
<p>МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК ДАМА (4, 4, 3, 4)</p> <p>И ДРАЖ НАС МОМЕНТА тога дана све обрадује. Празнична је ту поента кад се цвеће дами дарује! (Решење: ОСМИ МАРТ – ДАН ЖЕНА)</p>	

**КВАДРАТ 7X7 ВЛАДИМИРА ШАРИЋА
ПОСВЕЋЕН МИЛУТИНУ ТЕПШИЋУ
(КОНКУРС НА БЛОГУ ЕНИГМОТЕКЕ ПОВОДОМ 23. ЕНИГМАТСКЕ
КОЛОНИЈЕ – НАПРАВИТИ КВАДРАТ 7X7 СА УПИСАНИМ СЛОВИМА
ПРЕЗИМЕНА ТЕПШИЋ БИЛО ГДЕ У КВАДРАТУ)**

	1	2	3	4	5	6	7
1	А	С	К	А	Р	О	В
2	С	Т	Е	П	И	Д	А
3	К	Е	Р	С	Т	Е	Р
4	А	П	С	Ц	Е	С	И
5	Р	И	Т	Е	Ш	И	Ћ
6	О	Д	Е	С	И	Ц	А
7	В	А	Р	И	Ћ	А	К

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Руски шахиста, Марат; такође руски рвач, Аскар;
2. Део назива врха на Корзици (Пунта . . .); такође име расног коња;
3. Политичка личност у Британској Колумбији, Џорџ Херман;
4. Гнојне упале у поткожном ткиву;
5. Насељено место у општини Добој (РС, БИХ);
6. Умањени назив града у Украјини на Црном мору;
7. Дрвени суд за жито, житна мера.

**АНАГРАМИ ГОРДАНЕ ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ
У СУСРЕТ НОВИМ КЊИГАМА ГОРДАНЕ ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ
«ОЗАРЈЕ С ДЛАНА» И «МИР СТАРИНА»**

ЈЕВАНЂЕЛИСТА (5, 5)

ЕВО, ИМА КРСТ!

Решење: СВЕТИ МАРКО

БОГОМОЉА (11, 4)

ВОЛИМ ВРХ ПАРНАСА!

Решење: ПРАВОСЛАВНИ ХРАМ

(Објављено у «Српском телеграфу» 2. априла 2024. године)